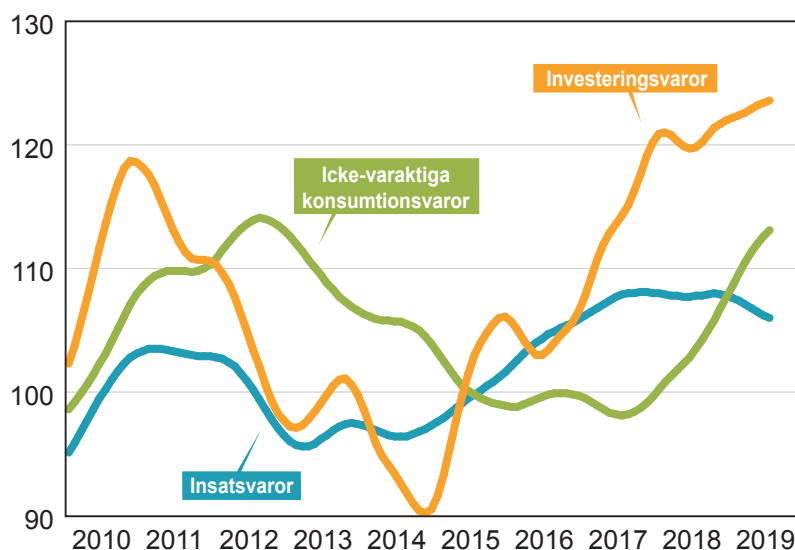

SCB-Indikatorer

E K O N O M I S K M Å N A D S Ö V E R S I K T

Nedgång för insatsvaror

Produktionsvärdeindex industrin
Index 2015=100, trendskattning

■ Importpriserna sjunker
Sid 15

■ Den keltiska tigern ryter igen
Sid 21

I fokus:
**Ungdoms-
arbetslösheten
högre bland
män**
sid 12

INNEHÅLL

Konjunkturläget.....	2	I fokus.....	12
Näringsliv.....	4	Arbetsmarknad.....	15
Byggmärnad.....	7	Finansmarknad.....	17
Handel och konsumtion.....	8	Internationell utblick.....	19
Utrikeshandel.....	10	Svenska ekonomiska indikatorer.....	22
Priser.....	11		

Indikatorer

	Senaste uppgift	Utveckling senaste mån	3 mån	året
Produktion				
Näringslivets produktion	jul	+	-	+
Industrins produktion	jul	+	+	+
Industrins ordergång	jul	+	-	-
Tjänsteproduktion	jul	+	-	+
Användning				
Handelsnetto ¹⁾	aug	-	+	+
Hushållens konsumtion	jul	+	-	+
Detaljhandelns försäljning	aug	○	+	+
Nyregistrering av personbilar	aug	+	+	+
Övriga indikatorer				
Konsumentpriser	aug	-		+
Producentpriser	aug	-		+
Sysselsättning	aug	-		-
Arbetslöshet ²⁾	aug	+		+

1) Varuexport minus varuimport under perioden

2) Andel av arbetskraften

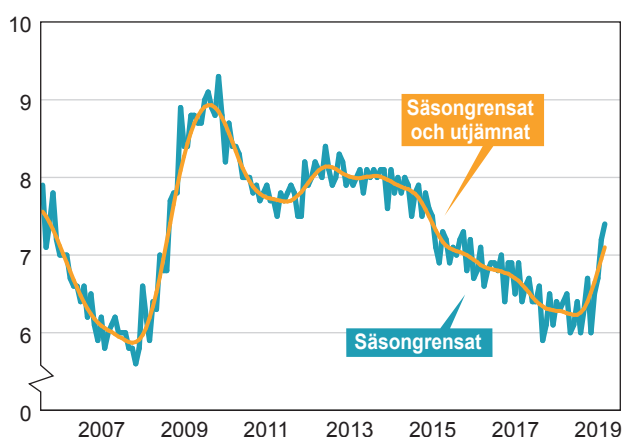
Svagare arbetsmarknad

SCB:s arbetskraftsundersökningar visar att det skett en försvagning på arbetsmarknaden under året och att det speciellt under sommarmånaderna blivit en allt tydligare inbromsning. Den senaste månadsstatistiken avseende augusti visade en stor ökning av arbetslösheten samt minskad sysselsättningsgrad.

Säsongrensat och utjämnat beräknades arbetslösheten i augusti till drygt 7 procent av arbetskraften. Så högt har den inte legat sedan början av 2016. De senaste fyra månaderna visar den relativa arbetslösheten en uppgång, säsongrensat och jämfört med föregående månad. Juli och augusti uppvisar en statistiskt signifikant uppgång på årsbasis.

Arbetslöshet

Procent av arbetskraften, 15–74 år

BNP-siffrorna reviderades

I mitten av september publicerade SCB reviderade BNP-siffror från 1993 och framåt. Anledningen till revideringen var att beräkningarna av nationalräkenskaperna genomgått en så kallad allmän översyn. Detta är något som brukar göras ungefär vart femte år och innebär att man ser över indatakällor, metoder och beräkningsmodeller. Syftet är att uppdatera statistiken för att ge en så rättvisande bild av den svenska ekonomin som möjligt samt att följa internationella standarder och regelverk. I Sveriges ekonomi - statistiskt perspektiv nr 3 2019 kan man läsa mer kring allmän översyn.

Generellt så reviderades hushållskonsumtionen och de fasta bruttoinvesteringarna upp under hela tidsperioden medan exporten reviderades ner. För åren 1993–2008 tar dessa revideringar ut varandra och BNP-utvecklingen är i det närmaste oförändrad mot tidigare. Enligt de nya beräkningarna sjönk dock BNP lite mindre under finanskrisåret

KONJUNKTURLÄGET

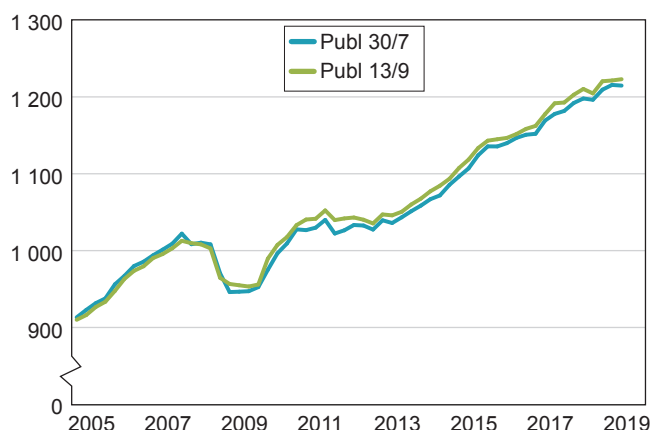
Produktionen planar ut

Den svenska ekonomin har mattats av på senare tid. BNP-tillväxten har varit låg både första och andra kvartalet och en försvagning på arbetsmarknaden blir allt tydligare. Den senaste månadsstatistiken indikerar att tillväxten i ekonomin är förhållandevis dämpad. Produktionsvärdeindex för näringslivet steg i juli men hade dessförinnan minskat fyra månader i rad. Indexet indikerar att produktionsnivån för såväl industrin, tjänstebanscherorna som byggbranschen ligger på ungefär samma nivå som i slutet av fjolåret.

Trots att trendkurvorna för näringslivet totalt, industrin samt tjänstebanscherorna pekar närmast sidledes så kan man se olika mönster om man tittar på olika delar inom exempelvis industrin. Förenklat kan man dela upp sektorn i tre huvudaggregat, industrin för insatsvaror, industrin för investeringsvaror samt industrin för icke-varaktiga konsumtionsvaror. Där pekar kurvorna i olika riktning. Produktionen av icke-varaktiga konsumtionsvaror, främst livsmedelsindustrin, växer i fortsatt god takt. Produktionen av investeringsvaror, exempelvis fordonsindustrin, visar en svagt uppåtgående trend efter att ha bromsat in under fjolåret. Däremot minskar produktionen av insatsvaror. Traditionellt brukar läget inom insatsvaruindustrin vara en god tidig konjunkturindikator då upp- eller nedgångar för insatsvaror brukar följas av rörelser i resten av ekonomin.

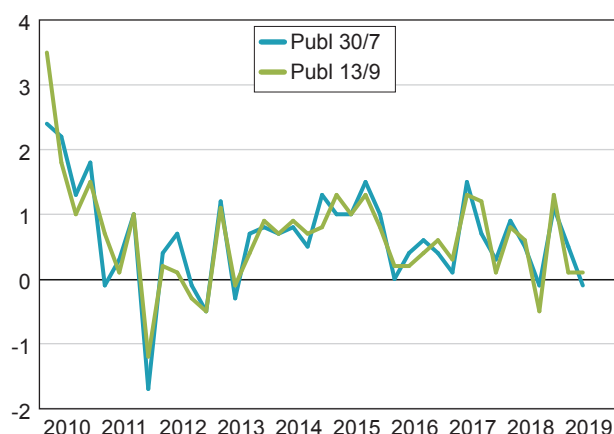
2009 än vad de tidigare beräkningarna visade. Den främsta förklaringen till det är att delar av hushållskonsumtionen samt exporten reviderats upp mer eller reviderats ner mindre 2009 än 2008. Det påverkar i sin tur BNP-nivån för hela tidsperioden efter 2009 som ligger närmare 1 procent högre än den tidigare. BNP-tillväxten har däremot inte reviderats lika mycket, bortsett från just 2009 då den nya beräkningen visade att ekonomin krympte med 4,2 procent istället för 5,2 procent som den tidigare beräkningen gav.

Bruttonationalprodukt
Miljarder kronor, säsongrensat

Förutom revideringar på grund av den allmänna översynen publicerades i september även en årsberäkning för 2017 samt uppdaterade kvartalssiffror till och med andra kvartalet i år. Jämfört med den tidigare preliminära beräkningen för andra kvartalet reviderades BNP-tillväxten upp från -0,1 procent till +0,1 procent, säsongrensat och jämfört med kvartalet innan. Det var således samma kvartalstakt som under första kvartalet i år, vilket sammantaget ger en bild av att den svenska ekonomin för närvarande växer svagt.

BNP-tillväxt
Volymförändring från föregående kvartal, säsongrensat

Bostadsinvesteringarna minskar

Revideringarna av andra kvartalet jämfört med den preliminära beräkningen som publicerades i slutet av juli var således små. Den huvudsakliga bilden bestod, där störst tillväxtbidrag andra kvartalet kom från hushållskonsumtionen. Det var dock delvis en rekyl från första kvartalet då konsumtionen minskade något. Konsumtionen steg inom

de flesta ändamålsgrupper, förutom kläder och skor som vände ner efter ett starkt första kvartal.

Investeringarna fortsatte att minska och höll tillbaka BNP-tillväxten. Främst var det bostadsinvesteringar och maskininvesteringar som sjönk. För bostadsinvesteringarna var det femte kvartalet i rad med en nedgång.

Exporttillväxten stannade av andra kvartalet efter fyra kvartal i rad med uppgång. Jämfört med första kvartalet var den totala exporten oförändrad. Varuexporten ökade svagt medan tjänsteexporten fortsatte ned för andra kvartalet i rad. En liten ökning av importen bidrog till att det totala BNP-bidraget från exportnettot blev svagt negativt.

Svagare signaler från omvärlden

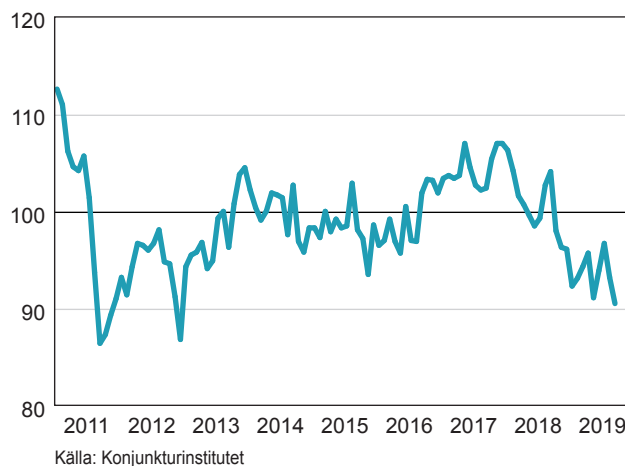
Den månatliga utrikeshandelsstatistiken visar fortsatt en starkare utveckling för varuexporten än varuimporten, sett över hela året. I augusti var dock handelsnettot, skillnaden mellan export och import av varor, negativt för första gången sedan december i fjol. Underskottet var dock mindre än i augusti föregående år.

Svagare konjunktursignaler från omvärlden samt fortsatt stor osäkerhet kring utvecklingen i Storbritannien bidrar till att dämpa utsikterna för den svenska utrikeshandeln. Tillväxten i både Europa och USA har saktat ner och speciellt anmärkningsvärt är att Sveriges största handelspartner Tyskland hade negativ tillväxt andra kvartalet. Även Storbritanniens BNP minskade något andra kvartalet.

Pessimistiska hushåll

Konjunkturinstitutets senaste månadsbarometer visade att konjunkturen fortsätter att försvagas. Barometerindikatorn föll ytterligare i september och det var framförallt en svagare bedömning från hushållen som låg bakom. Hushållens konfidensindikator har rört sig omväxlande upp och ner de senaste månaderna men efter nedgången i september är den nu på den lägsta nivån sedan december 2012. Både mikroindex och makroindex sjönk men särskilt tydlig var nedgången för makroindex, hushållens syn på den svenska ekonomin. Det var framför allt förväntningar om ökad arbetslöshet som bidrog på nedåtsidan. Det visar att hushållen känner av att läget på arbetsmarknaden försvagats precis som statistiken indikerar.

Hushållens konfidensindikator
Säsongrensade månadsvärden, historiskt genomsnitt=100

För näringslivets huvudsektorer är läget fortsatt svagare än normalt för industrin och tjänstebansherna även om industrins konfidensindikator steg marginellt i september. Detaljhandeln samt bygg och anläggning ligger fortfarande över sitt historiska genomsnitt och noterades även de för en uppgång i september.

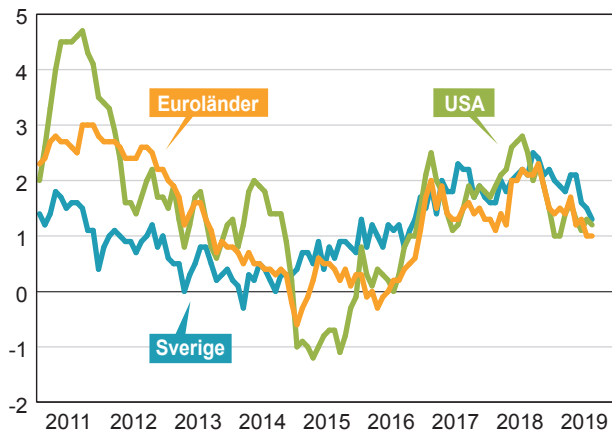
Penningpolitisk expansion i både USA och Europa

I september har flera av de stora centralbankerna världen över kommit med penningpolitiska besked. I USA beslutade Federal Reserve att sänka styrräntan för andra gången i år till intervallet 1,75–2,00 procent. Beskedet var väntat och i stort sett redan inprisat på penning- och valutamarknaden.

Även den europeiska centralbanken (ECB) meddelade vissa penningpolitiska lättnader under månaden. Det kom efter svagare konjunktursignaler och nedåtgående inflationstakt i euroområdet den senaste tiden. I både juli och augusti var HIKP-inflationen 1,0 procent, de lägsta noteringarna sedan november 2016. Den främsta styrräntan, motsvarande reporäntan, lämnades förvisso oförändrad på 0,00 procent men ECB sänkte istället sin inlåningsränta med 10 punkter till –0,50 procent. Budskapet är att räntorna kommer att ligga kvar på denna mycket låga nivå, eller ännu lägre, till dess att inflationen varaktigt närmat sig 2 procent. Dessutom meddelades det att man på nytt kommer att stödköpa statsobligationer för att stimulera ekonomin och pressa marknadsräntorna ytterligare.

Inflationstakt

Årlig förändring av HIKP, procent

Källa: Macrobond

NÄRINGS LIV

Produktionen i näringslivet vände upp i juli efter en nedgång i juni men sett över hela året är trenden relativt svag. Såväl industrin som tjänstebansherna ligger på ungefär samma produktionsnivå som i slutet av fjolåret och trenden har varit ganska stabil. För byggbranschen är produktionsnivån också ungefär som i slutet av fjolåret men där ökade produktionen starkt under inledningen av 2019 för att sedan avta.

Även industrins orderingång är relativt dämpad. Hittills under året (data för januari–juli) är orderinflödet något

lägre än under motsvarande period i fjol. Det var framförallt under början av året som orderingången sjönk. Efter en kraftig återhämtning i april så har nivån legat relativt oförändrad. Trenden är liknande för både export- och hemmamarknaden.

I nationalräkenskaperna visade den senaste BNP-beräkningen att näringslivets produktion steg med 0,2 procent andra kvartalet i år jämfört med kvartalet innan. Varuproduktionen minskade något medan tjänsteproduktionen ökade svagt. Näringslivets investeringar minskade dock markant, både inom industrin och inom tjänstebansherna.

Konjunkturbarometern i september visade att konjunkturtrenden pekar nedåt inom näringslivet. Både industrin och tjänstebansherna ligger en bit under sina historiska medelvärden även om konfidensindikatorn för industrin vände svagt uppåt i september.

Produktion i näringslivet

Senaste uppgift: juli 2019

Källa: SCB:s produktionsvärdeindex

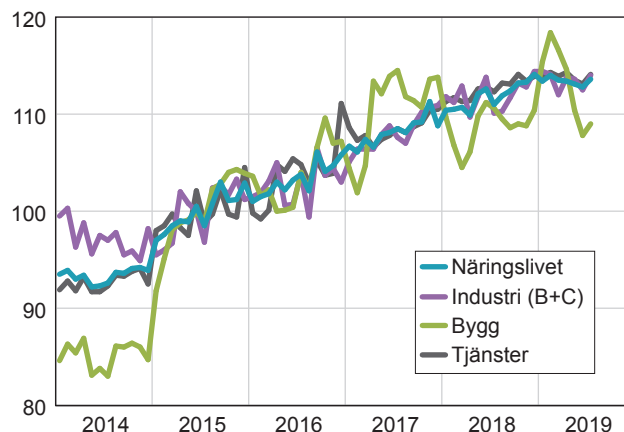
Sebastian Rask

Näringslivets produktion ökade i juli

Produktionen inom näringslivet ökade i juli med 0,7 procent i säsongrensade tal och jämfört med månaden innan. Såväl industrin som tjänste- respektive byggsektorn uppvisade en positiv utveckling i juli. Det omvända var fallet i juni då produktionen minskade i samtliga tre huvudsektorer.

Produktion i näringslivet (PVI)

Säsongrensade månadsvärden. Index 2015=100

Anm. 2014 modellskattad utifrån tidigare index.

Jämfört med juli 2018 ökade produktionen inom industrin och tjänstesektorn med 3,2 respektive 1,5 procent medan byggsektorn backade med 0,9 procent, i kalenderkorrigerade tal. I det totala näringslivet ökade produktionen med 2,3 procent, kalenderkorrigerat och jämfört med juli 2018.

Akkumulerat hittills i år, januari–juli, har produktionen inom näringslivet ökat med 2,1 procent jämfört med samma period i fjol, i kalenderkorrigerade tal. Byggsektorn visade starkast utveckling med en uppgång på 4,7 procent.

Industrin ökade med 1,6 procent medan tjänstesektorns uppgång var 1,7 procent.

Produktion i näringslivet

Förändring i procent

	jul 19/ jun 19 ¹⁾	maj-jul 19/ feb-apr 19 ¹⁾	jul 19/ jul 18 ²⁾	jan-jul 19/ jan-jul 18 ²⁾
Industri	1,3	0,1	3,2	1,6
Bygg	1,1	-6,4	-0,9	4,7
Tjänster	0,9	-0,5	1,5	1,7
Näringslivet totalt	0,7	-0,4	2,3	2,1

1) Säsongrensat och kalenderkorrigerat

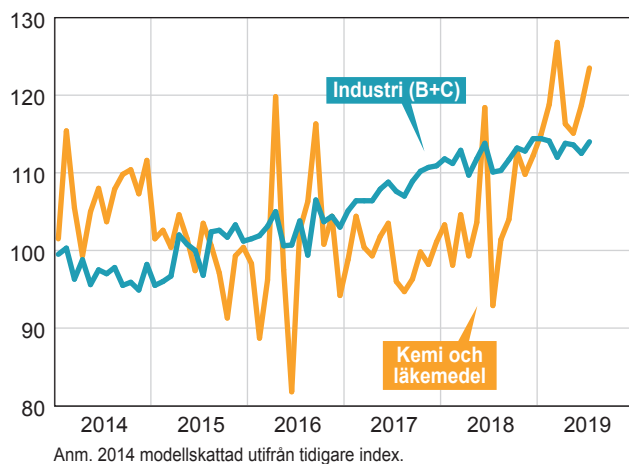
2) Kalenderkorrigerat

Flertalet av industrins delbranscher steg

En majoritet av industrins delbranscher ökade produktionen i juli jämfört med föregående månad. Bland de största ökningarna återfanns produktionen inom massa- och pappersindustrin, grafiska industrin, samt kemisk industri och läkemedel. Massa- och pappersindustrin ökade 5,9 procent, grafisk industri ökade med 6,4 procent, och kemisk industri och läkemedel ökade med 4,0 procent, samtliga i säsongrensade tal och jämfört med juni. Den positiva utvecklingen som grafisk industri uppvisade i juli följde efter en större negativ utveckling i juni. Delbranschen utgör en väldigt liten del av den totala industriproduktionen och har under de senaste åren växelvis uppvisat relativt stora upp- och nedgångar. Bland de största minskningarna återfanns produktionen inom motorfordonsindustrin som backade med 3,2 procent i säsongrensade tal och jämfört med juni.

Produktion inom industrin (PVI)

Säsongrensade månadsvärden. Index 2015=100

Jämfört med juli i fjol ökade produktionen inom industrisektorn med 3,2 procent efter kalenderkorrigerat. Kemisk industri och läkemedel uppvisade positiv utveckling även på årsbasis, och stod för en ökning med 35,3 procent. Produktionen inom industrin för elektronik stod för en ökning med 8,0 procent. Trots den positiva utvecklingen som grafisk industri uppvisade på månadsbasis minskade produktionen med 30,4 procent jämfört med juli 2018, i kalenderkorrigerade tal. Även industrin för stål- och metallverk stod för en nämnvärd minskning med 5,2 procent.

Accumulerat hittills under året, januari-juli, har industriproduktionen varit 1,6 procent högre jämfört med

motsvarande period i fjol, i kalenderkorrigerade tal. Starkast ackumulerad utveckling uppvisade kemisk industri och läkemedel som ökade med 15,7 procent. Bland de delbranscher som minskade jämfört med motsvarande period i fjol återfanns bland annat grafisk industri samt motorfordonsindustrin. Grafisk industri minskade med 11,1 procent och motorfordonsindustrin minskade med 1,1 procent.

Produktion inom industrin

Förändring i procent

	jul 19/ jun 19 ¹⁾	maj-jul 19/ feb-apr 19 ¹⁾	jul 19/ jul 18 ²⁾	jan-jul 19/ jan-jul 18 ²⁾
Trävaruindustri, ej möbler	-1,3	-2,0	-4,4	-4,7
Massa och papper	5,9	-0,7	-0,5	-4,3
Grafisk industri	6,4	-12,1	-30,4	-11,1
Kemisk industri o läkem.	4,0	-1,3	35,3	15,7
Stål- och metallverk	0,5	0,7	-5,2	-2,0
Metallvaruindustri	1,2	-1,5	-3,1	0,0
Elektronikindustri	3,4	1,7	8,0	3,9
Maskinindustri	0,8	-0,9	1,2	5,8
Industri för motorfordon	-3,2	2,6	-3,9	-1,1
Industri totalt	1,3	0,1	3,2	1,6

1) Säsongrensat och kalenderkorrigerat

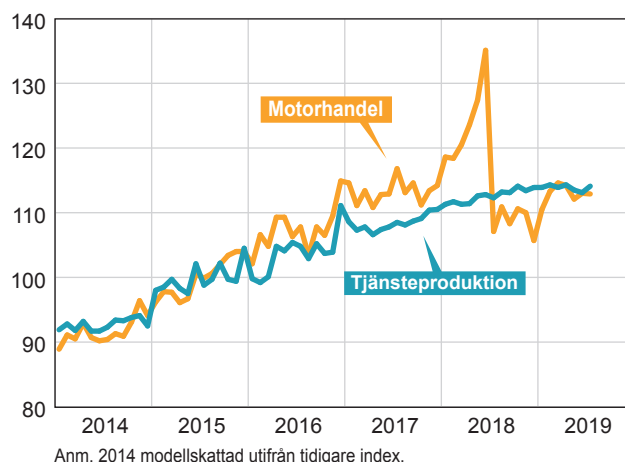
2) Kalenderkorrigerat

Positiv utveckling för tjänstesektorn

Produktionen inom tjänstesektorn ökade med 0,9 procent i juli jämfört med föregående månad, i säsongrensade tal. Bland de delbranscher som uppvisade positiv utveckling återfanns bland annat informations- och kommunikationsbranschen som ökade med 4,6 procent samt företags-tjänstebanschen som ökade med 1,8 procent. Bland de delbranscher som uppvisade negativ utveckling återfanns parthandeln samt fastighetsbranschen som minskade med 0,7 respektive 1,3 procent.

Produktion inom tjänstesektorn (PVI)

Säsongrensade månadsvärden. Index 2015=100

På årsbasis steg tjänsteproduktionen med 1,5 procent i kalenderkorrigerade tal. Störst ökning uppvisade motorfordonshandeln som steg med 5,7 procent jämfört med juli i fjol. Den positiva utvecklingen bryter den negativa trend som delbranschen uppvisat under året. Även detaljhandeln uppvisade positiv utveckling och steg med 4,9 procent. Detaljhandeln har uppvisat positiv eller oför-

ändrad årsutveckling under samtliga månader 2019. Bland de delbranscher som uppvisade negativ årsutveckling återfanns branschen för företagstjänster som minskade med 1,0 procent jämfört med juli i fjol.

Produktion inom tjänstesektorn

Förändring i procent

	jul 19/ jun 19 ¹⁾	maj-jul 19/ feb-apr 19 ¹⁾	jul 19/ jul 18 ²⁾	jan-jul 19/ jan-jul 18 ²⁾
Motorhandel	-0,1	-1,2	5,7	-7,4
Partihandel	-0,7	0,9	1,4	3,2
Detaljhandel	1,0	-0,1	4,9	2,6
Transp. o magasinering	0,0	-1,0	0,1	-0,5
Hotell o restaurang	-0,5	2,3	0,8	0,6
Informat. o kommunik.	4,6	-2,3	3,6	3,5
Fastighetsverksamhet	-1,3	-0,5	0,1	2,3
Företagstjänster	1,8	-1,3	-1,0	1,4
Tjänstebranscher totalt	0,9	-0,5	1,5	1,7

1) Säsongsrensade och kalenderkorrigerade

2) Kalenderkorrigerade

Akkumulerat hittills under året, januari-juli, har tjänsteproduktionen varit 1,7 procent högre än motsvarande period i fjol, i kalenderkorrigerade tal. Bland de delbranscher som haft störst ackumulerad utveckling återfanns branscherna för information och kommunikation samt partihandel, som steg med 3,5 respektive 3,2 procent. Bland de delbranscher med svagast utveckling återfanns bland annat motorfordonshandeln som minskade med 7,4 procent, jämfört med motsvarande period i fjol.

Byggproduktionen ökar igen

Byggproduktionen ökade i juli med 1,1 procent jämfört med föregående månad. Ökningen bryter den negativa trend som pågått sedan mars i år. På årsbasis är däremot utvecklingen fortfarande negativ, och byggproduktionen minskade med 0,9 procent jämfört med juli föregående år, i kalenderkorrigerade tal. Akkumulerat hittills under året, januari-juli, ökade byggproduktionen med 4,7 procent jämfört med motsvarande period i fjol.

Industrins orderingsgång

Senaste uppgift: juli 2019

Källa: SCB:s orderingsgång och omsättningsstatistik

Sebastian Rask

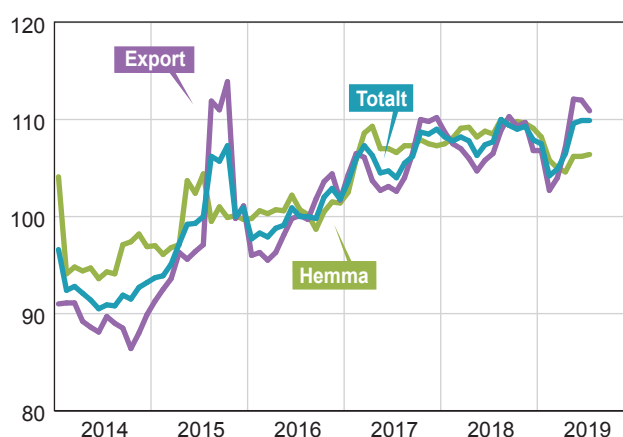
Svagt ökad orderingsgång i juli

Industrins totala orderingsgång ökade i juli med 0,4 procent jämfört med juni 2019, i säsongsrensade tal. Hemmamarknaden minskade med 1,3 procent och exportmarknaden minskade med 1,6 procent. Då serierna säsongsrensas separat kan orderingsgången på den totala marknaden uppvisa en omvänd utveckling än hemma- och exportmarknaderna var för sig. I juni minskade orderingsgången totalt 0,5 procent trots att hemmamarknaden hade en ökning. För exportmarknaden minskade dock orderingsgången även i juni.

På årsbasis uppvisade orderingsgången för den totala marknaden en minskning med 2,2 procent i juli, efter kalenderkorrigerat. Nedgångar noterades på både hemma- och exportmarknaden med 4,7 respektive 0,6 procent.

Industrins orderingsgång

Säsongsrensade månadsvärden utjämnade med tremånaders glidande medelvärde. Index 2015=100, fasta priser

Positiv utveckling för läkemedelsindustrin

Industrins olika delbranscher uppvisade blandade utvecklingstal på månadsbasis. Läkemedelsindustrin stod för en ökad orderingsgång med 9,4 procent där såväl hemma- som exportmarknaden ökade. Exportmarknaden ökade med 12,0 procent och hemmamarknaden ökade med 1,2 procent, säsongsrensade och jämfört med juni. En annan delbransch som stod för en nämnvärd uppgång var annan transportmedelsindustri vars orderingsgång steg med 25,3 procent. Det var främst order från exportmarknaden som ökade. Det är inte helt ovanligt att denna delbransch växelvis uppvisar stora upp- och nedgångar på månadsbasis och juli var andra månaden i rad som annan transportmedelsindustri uppvisade en stark utveckling på exportmarknaden.

Den största nedgången jämfört med juni återfanns inom industrin för elapparatur som minskade med 12,5 procent i säsongsrensade tal. Exportmarknaden backade med 19,4 procent medan hemmamarknaden ökade med 2,9 procent. Det är andra månaden i rad som industrin för elapparatur uppvisar en negativ utveckling på exportmarknaden.

Sett till industrins huvudgrupper backade industrin för insatsvaror med 1,9 procent medan industrin för investeringsvaror ökade med 0,3 procent. En förklaring kan vara att insatsvarubranschernas konjunkturutveckling traditionellt ligger något före investeringsbranschernas konjunkturutveckling. Juli är fjärde månaden i rad som industrin för investeringsvaror utvecklades positivt.

Orderingsgång och omsättning

Förändring i procent

	jul 19/ jun 19 ¹⁾	jul 19/ jul 18 ²⁾	jan-jul 19/ jan-jul 18 ²⁾
Orderingsgång			
Hemmamarknad	-1	-5	-2
Exportmarknad	-2	-1	1
Totalt	0	-2	-1
Omsättning			
Hemmamarknad	1	-2	-2
Exportmarknad	0	1	1
Totalt	1	0	-1

1) Säsongsrensade och kalenderkorrigerade

2) Kalenderkorrigerade

Majoriteten av branscherna backade på årsbasis

En majoritet av industrins delbranscher uppvisade en negativ utveckling i orderingång i juli 2019 jämfört med samma månad i fjol. Liksom på månadsbasis uppvisade industrin för elapparatur en negativ utveckling på årsbasis. Delbranschen backade med 37,3 procent på den totala marknaden, där det framförallt var order från exportmarknaden som minskade. I och med nedgången bröts den positiva trend som exportmarknaden uppvisat sedan april 2018. Andra delbranscher som uppvisade negativ utveckling var övrig maskinindustri samt grafisk industri. Övrig maskinindustri backade med 11,4 procent medan grafisk industri backade med 30,8 procent.

Bland de delbranscher som uppvisade positiv utveckling i orderingång i juli jämfört med juli i fjol återfanns läkemedelsindustrin, annan transportmedelsindustri, samt textilindustrin. Läkemedelsindustrin ökade sin totala orderingång med 20,8 procent i kalenderkorrigerade tal. Hemmamarknaden ökade med 4,3 procent och exportmarknaden ökade med 25,1 procent. Annan transportmedelsindustri ökade sin totala orderingång med 50,3 procent i kalenderkorrigerade tal. Det var framförallt orderinflödet från utlandet som steg kraftigt efter en svag utveckling under de senaste tre månaderna. Textilindustrin ökade sin totala orderingång med 33,2 procent i kalenderkorrigerade tal. Hemmamarknaden steg med 50,3 procent och exportmarknaden steg med 19,7 procent. Textilindustrin har uppvisat en positiv trend sedan april 2019, såväl på hemma- som på exportmarknaden.

Negativ ackumulerad årsutveckling

Ackumulerat hittills under året, januari–juli, har orderingången totalt sett backat med 0,5 procent jämfört med motsvarande månader i fjol, efter kalenderkorrigering. Hemmamarknaden uppvisade en minskning med 2,4 procent medan exportmarknaden ökade med 0,9 procent.

BYGGMARKNAD

Anläggningsföretagen planerar att nyanställa

Enligt Konjunkturinstitutets konjunkturbarometer steg konfidensindikatorn för bygg- och anläggningsverksamhet något i september, till en nivå strax över det historiska genomsnittet. Uppgången förklaras av starkare signaler från företagen inom anläggningsverksamhet. Konfidensindikatorn för husbyggande ligger kvar i nivå med det historiska genomsnittet.

Det samlade omdömet om orderstockarnas storlek i nuläget har stärkts rejält bland anläggningsföretagen, vilket är en av förklaringarna till att den samlade indikatorn för hela bygg- och anläggningsverksamhet steg. Husbyggarnas orderstocksomdömen dämpades samtidigt något och ligger nu i nivå med det historiska genomsnittet.

Byggandet uppges sammantaget ha minskat de senaste tre månaderna. Det är dock bara husbyggarna som redovisar en nedgång medan anläggningsföretagen rapporterar om fortsatt ökad byggproduktion. Bland husbyggarna bedöms

såväl otillräcklig efterfrågan som arbetskraftsbrist vara det främsta hindret för ökat byggande. Företagen förväntar sig dock ingen ökning av antalet anställda de närmaste tre månaderna. Inom anläggningsverksamhet är arbetskraftsbrist det främsta hindret för en ökad produktion och planerna är att öka antalet anställda de närmaste månaderna. Ett av fyra anläggningsföretag uppger dock att det inte finns något hinder för ett ökat byggande.

Byggandet väntas sammantaget öka de närmaste månaderna och särskilt husbyggarna har skruvat upp sina förväntningar. Förväntningarna på orderingången är optimistiska bland både hus- och anläggningsföretag.

Anbudspriserna har sänkts något de senaste tre månaderna och företagens förväntningar pekar på fortsatta prissänkningar även de kommande tre månaderna.

Byggbkostnader

Senaste uppgift: augusti 2019

Källa: SCB:s faktorprisindex för flerbostadshus

Byggmaterialkostnader ökade med 0,2 procent

Faktorprisindex för flerbostadshus var oförändrat mellan juli och augusti 2019. Under motsvarande period förra året steg faktorprisindex med 0,3 procent. Entreprenörernas kostnader, som har en vikt på drygt 82 procent av faktorprisindex, ökade med 0,1 procent mellan juli och augusti 2019.

Byggmaterialkostnaderna ökade med 0,2 procent. Inom byggmaterialgruppen steg kostnaderna för vitvaror mest. De ökade med 1,4 procent. Alla andra byggmaterialkostnader ökade något eller var oförändrade förutom kostnaderna för trävaror och elmateriel, som sjönk.

Entreprenörernas omkostnader ökade med 0,2 procent. Kostnaderna för löner och maskiner var oförändrade medan kostnaderna inom gruppen transporter, drivmedel och elkraft sjönk med 0,3 procent. Nedgången inom den gruppen berodde mestadels på att kostnaderna för dieselolja sjönk med 1,2 procent jämfört med i juli.

Under augusti sjönk byggherrekostnaderna, som utgörs av ränte- och kreditivkostnader, kostnader för projektering och centrala administrationskostnader, med 0,4 procent. Det berodde på minskade räntekostnader.

Faktorprisindex för flerbostadshus

Förändring i procent

	aug 19/jul 19	aug 19/avg 18
Entreprenadkostnader	0,1	2,9
Byggmaterial	0,2	3,6
Löner	0,0	1,9
Maskiner	0,0	1,8
Transporter, drivmedel, elkraft	-0,3	2,0
Omkostnader	0,2	3,2
Byggherrekostnader	-0,4	5,6
Total byggbkostnad	0,0	3,3

Byggbkostnaderna ökade med 3,3 procent på ett år

Faktorprisindex för flerbostadshus ökade med 3,3 procent mellan augusti 2018 och augusti 2019. Entreprenörernas

kostnader höjdes med 2,9 procent, vilket påverkade faktorprisindex uppåt med 2,3 procentenheter.

Bland entreprenörernas kostnader ökade byggmaterialkostnaderna mest – med 3,6 procent. De största ökningarna i byggmaterialgruppen var, även denna månad, järn och stål inklusive armeringsstål och material för målning. Dessa höjdes med 9,7 respektive 5,7 procent. Kostnaderna inom övriga byggmaterialgrupper ökade också, om än i mindre omfattning.

Omkostnaderna höjdes med 3,2 procent. Kostnaderna för gruppen transporter, drivmedel och elkraft steg med 2,0 procent. Inom den gruppen har kostnaderna för elkraft och lastbilstransporter ökat med 3,3 respektive 2,0 procent medan kostnaderna för dieselolja sjönk med 0,5 procent. Kostnaderna för löner och maskiner steg med 1,9 respektive 1,8 procent.

Byggherrekostnaderna ökade med 5,6 procent på årsbasis. Den främsta anledningen var att räntekostnaderna ökade med 15,7 procent.

HANDEL OCH KONSUMTION

Efter några kvartal med en svag konsumtionsutveckling vände hushållskonsumtionen upp andra kvartalet i år och ökade med 1,1 procent i säsongrensade tal, enligt nationalräkenskaperna. Hushållskonsumtionen gav därmed det största positiva bidraget till BNP-tillväxten. Hushållen ökade sina utgifter för nästan samtliga konsumtionstyper och det var endast inköpen av kläder och skor som minskade.

Enligt den månatliga indikatorn över hushållens konsumtionsutgifter fortsatte konsumtionen att öka i juli, enligt säsongrensade tal. Även i årstakt var utvecklingen positiv där en ökad konsumtion av transporter och fordon bidrog mest till uppgången. Det förklaras av införandet av "bonus malus" i juli förra året, vilket fick bilhandeln att minska kraftigt under samma månad. En liknande utveckling visar även nyregistreringen av personbilar som under juli i år ökade med drygt 80 procent i årstakt. I augusti fortsatte personbilsregistreringarna att öka.

Efter två månader i följd med stigande försäljning inom detaljhandeln stannade utvecklingen av i augusti och försäljningsvolymen låg kvar på en oförändrad nivå.

Detaljhandel

Senaste uppgift: augusti 2019

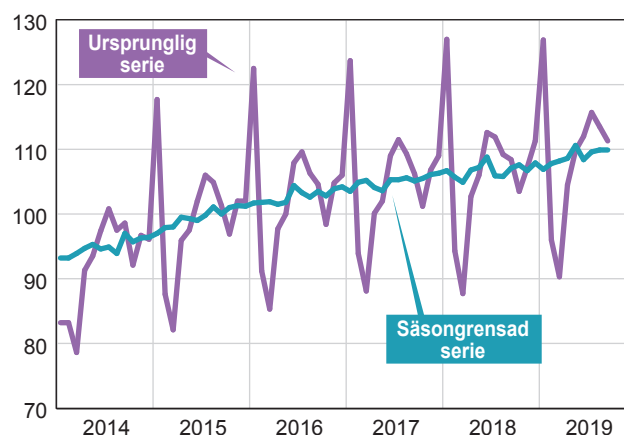
Källa: SCB:s detaljhandelsindex

Oförändrad försäljning i augusti

Efter två månaders ökning stannade försäljningen inom detaljhandeln av i augusti. Försäljningsvolymen låg kvar på en oförändrad nivå, säsongrensat och jämfört med månaden innan. Sett till den senaste tremånadersperioden, juni–augusti, har försäljningsvolymen däremot

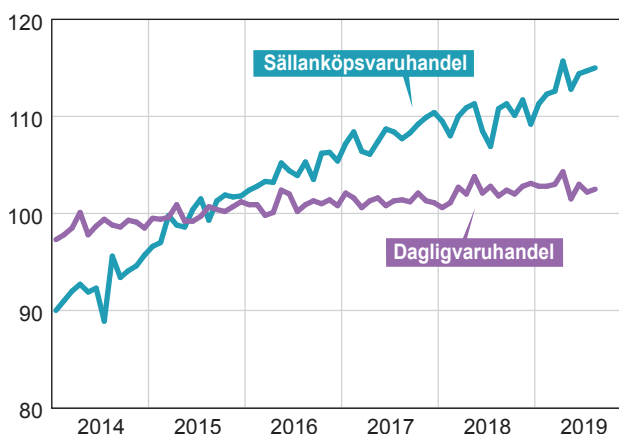
ökat med 0,5 procent, jämfört med närmast föregående tremånadersperiod.

Total försäljningsvolym inom detaljhandeln
Index 2015=100

Detaljhandeln kan delas upp i dagligvaruhandeln, som främst består av livsmedel, och sällanköpshandeln, som utgörs av specialiserad butikshandel. I augusti ökade både dagligvaru- och sällanköpshandeln med 0,3 procent vardera, jämfört med månaden innan.

Försäljningsvolym inom detaljhandeln
Säsongrensade månadsdata. Index 2015=100

Sällanköpshandeln ökar i årstakt

I årstakt ökade detaljhandelns försäljningsvolym med 2,7 procent i kalenderkorrigerade tal. Bakom ökningen stod framför allt sällanköpshandeln som ökade med 4,0 procent. Dagligvaruhandelns försäljningsvolym ökade med 0,6 procent i årstakt. Flera branscher inom sällanköpshandeln noterade ökning i årstakt. Elektronikhandeln, heminredning samt järn- och bygghandeln har en fortsatt god utveckling, jämfört med motsvarande månad i fjol. Försäljningen ökade även inom möbel- och guldsmedshandeln medan skohandeln samt sport- och fritidshandeln noterade nedgångar i utvecklingen. Mer beskedliga ökning i återfanns i sko- och beklädnadshandeln.

Ökad försäljning hittills i år

Hittills i år, det vill säga perioden januari till och med augusti, har detaljhandelns försäljningsvolym ökat med 2,4 procent jämfört med motsvarande period förra året.

Sällanköpsvaruhandeln ökade med 3,8 procent och gav därmed även i ackumulerad årstakt det största bidraget till detaljhandelns försäljningsökning. Dagligvaruhandeln ökade med 0,6 procent. I likhet med försäljningsutvecklingen i årstakt är elektronikhandeln den branschen med högst procentuell utveckling. Järn- och byggbranschen, heminredning samt möbelhandeln har också ökat försäljningen. För skohandeln, som har haft det tufft länge, fortsätter försäljningen att minska medan sport- och fritidshandeln befinner sig på en oförändrad nivå jämfört med samma period föregående år.

Detaljhandel

Försäljningsvolym inom detaljhandeln. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	aug 2019	jan–aug 2019
Dagligvaruhandel exkl. systembolaget	0,6	0,6
därav:		
Detaljhandel, mest livsmedel	0,8	0,7
Specialiserad detaljhandel med livsmedel, drycker o tobak exkl. systembolaget	-0,9	-1,2
Sällanköpsvaruhandel	4,0	3,8
därav:		
Klädhandel	0,8	2,7
Skohandel	-4,9	-1,3
Möbelhandel	4,2	4,0
Elektronikhandel	18,6	14,8
Järn- och bygghandel	7,4	5,0
Bokhandel	1,3	3,2
Guldsmedshandel	5,0	3,2
Sport- o fritidshandel	-4,7	0,0
Leksakshandel	-27,4	-21,7
Postorderhandel	2,7	1,8
Totalt detaljhandel	2,7	2,4

Hushållens konsumtion

Senaste uppgift: juli 2019

Källa: Hushållens konsumtionsindikator

Thorsten Holzer

Konsumtionen ökade i juli

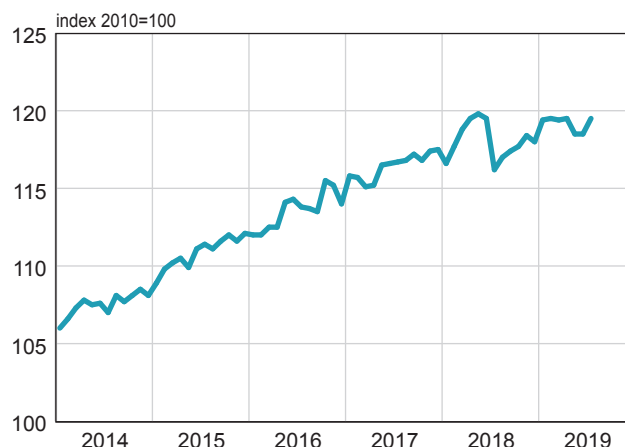
Hushållens konsumtion ökade med 0,8 procent i juli jämfört med juni, säsongrensad och mätt i fasta priser. I juni var konsumtionen oförändrad jämfört med månaden innan. På årsbasis ökade konsumtionen med 2,8 procent. Under de första sju månaderna ökade hushållskonsumtionen med 0,7 procent jämfört med samma period 2018.

Transporter och fordonshandel bidrog mest

Den starka årsutvecklingen är en direkt följd av den ovanligt svaga konsumtionen samma månad i fjol. Införandet av bonus-malus systemet ledde då till en svag bilförsäljning och även utgiftsposterna rekreation och kultur samt möbler, inredningsartiklar, hushållsutrustning och förbrukningsvaror visade svaga siffror. En viktig förklaring till detta var det rekordvarma vädret som var i juli i fjol.

Hushållens konsumtionsindikator

Säsongrensade månadsdata

Det är inte förvånansvärt att det är samma poster som bidrar mest till utvecklingen ett år senare. Transporter och fordonshandel hade den största inverkan på årsutvecklingen och ökade med 4,2 procent i fasta, kalenderkorrigerade tal. Den största ökningen visade posten möbler, inredningsartiklar, hushållsutrustning och förbrukningsvaror, som steg med 13,7 procent följt av rekreation och kultur som ökade med 7,9 procent.

Enda utgiftsposten med en negativ årsutveckling var hotell och restaurang, som minskade med 0,6 procent i kalenderkorrigerade tal.

Hushållskonsumtion

Hushållens konsumtionsutgifter. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	jul 2019	jan–jul 2019
Detaljhandel, mest livsmedel	0,8	1,2
Beklädnadshandel	5,0	2,6
Bostad, elektricitet, gas och uppvärmning	0,2	0,9
Möbler, inredning m.m.	13,7	4,4
Transporter och detaljhandel med och service av motorfordon	4,2	-4,2
Post- och telekommunikation	6,7	4,8
Rekreation och kultur	7,9	3,0
Hotell och restaurang	-0,6	0,1
Övriga varor och tjänster	3,3	4,8
Hushållens konsumtionsutgifter (exklusive utlandsposter)	2,8	0,7

Posterna som visade den största ackumulerade ökningen hittills i år, var post- och telekommunikationer samt övriga varor och tjänster, som ökade med 4,8 procent jämfört med samma period i fjol.

Personbilar och lastbilar

Senaste uppgift: augusti 2019

Källa: Trafikanalys och SCB:s fordonsstatistik

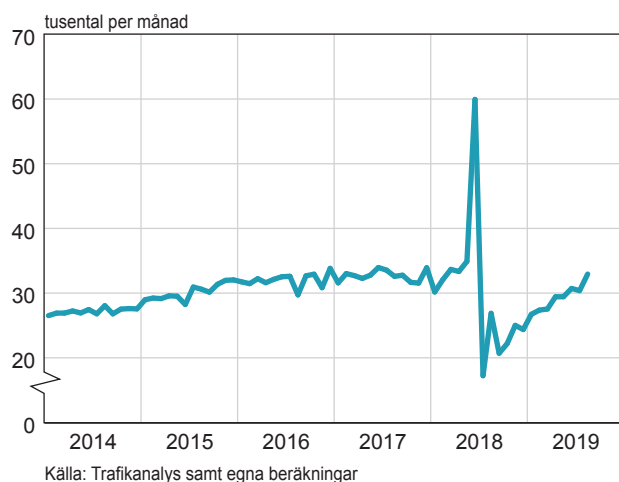
Andelen miljöbilar har ökat det senaste året

Nyregistreringarna av personbilar ökade i augusti med 8,4 procent, säsongrensad och jämfört med månaden innan.

Det var en förhållandevis kraftig ökning som följde efter en svag utveckling i juli. På månadsbasis har utvecklingen varit god under året och personbilsregistreringarna har ökat under sex av åtta månader. Tremånadersjämförelsen är fortsatt positiv och under perioden juni–augusti var nyregistreringarna 8,8 procent högre än under perioden mars–maj.

Nyregistrerade personbilar

Säsongrensade månadsdata

I faktiska tal nyregistrerades 30 493 personbilar i augusti. Det motsvarar en ökning på 18,4 procent jämfört med samma månad i fjol. Det var andra månaden i rad som förändringen i årstakt visade en uppgång efter tolv månader med minussiffror. Förklaringen hittas i "bonus malus" som infördes i juli 2018 och som premierar miljöbilar medan bensin- och dieslbilar har fått förhöjd skatt. Det medförde att antalet nyregistreringar var högt innan halvårsskiftet i fjol för att sedan falla tillbaka till en mycket lägre nivå andra halvåret. I augusti i år klassades drygt 23 procent av de nyregistrerade personbilarna som klimatbonusbilar. Innan införande av skattesystemet låg motsvarande andel på runt 12–13 procent.

Hittills i år ligger nyregistreringarna av alla typer av personbilar fortsatt klart lägre än i fjol. I jämförelse med perioden januari–augusti förra året har nyregistreringarna minskat med 15,6 procent.

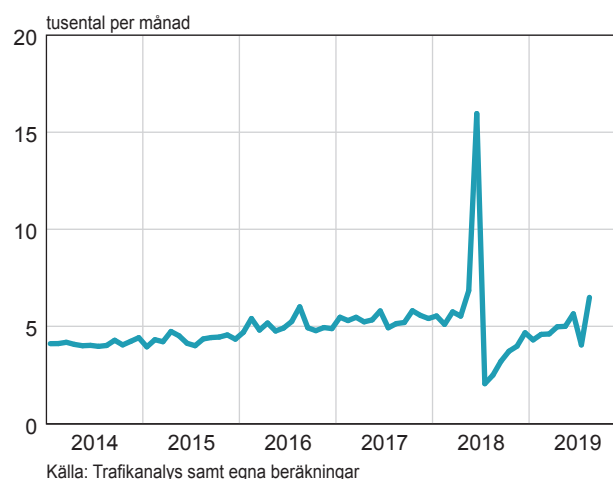
Rekyl uppåt för lastbilsregistreringarna

Efter en kraftig nedgång i juli vände nyregistreringarna av lastbilar upp i augusti och ökade med hela 60,6 procent. På månadsbasis var det den klart snabbaste ökningstakten sedan juni i fjol. Svängningarna på månadsbasis har varit stora de senaste tre månaderna och ökningen i augusti kom efter en nedgång på nästan 30 procent månaden innan.

I faktiska tal nyregistrerades 6 446 lastbilar i augusti. En ökning med hela 154,3 procent jämfört med augusti förra året. Även lastbilsregistreringarna tyngdes i hög grad av "bonus malus" förra året då det endast registrerades drygt 2 500 lastbilar i augusti i fjol. Ackumulerat hittills i år har 38 192 lastbilar nyregistrerats. Det är drygt 23 procent färre än under samma period förra året.

Nyregistrerade lastbilar

Säsongrensade månadsdata

UTRIKESHANDEL

Utrikeshandelsstatistiken visar att varuexporten understeg varuimporten i augusti. Det var första månaden hittills i år som handelsnettot var negativt. Underskottet uppgick till drygt 5 miljarder. Sveriges import från andra EU-länder har överstigit exporten av svenska varor till EU-länder samtliga månader i år. Det är alltså varuhandeln med övriga länder som bidragit till att handelsnettot totalt sett visat överskott. I augusti gav varuhandeln med EU-länderna ett underskott på 12 miljarder medan handeln med övriga länder gav ett överskott på drygt 7 miljarder. Det ackumulerade handelsnettot hittills i år, januari–augusti, visar ett överskott på 27 miljarder.

KI:s konjunkturbarometer visar samtidigt på en avmattning av exportorderingen de senaste månaderna. Bedömningarna av exportorderstockarna visar dock att en stor andel av företagen anser att orderstocken är lagom stor.

Varuexport, landområden

Område	Värde mkr		Andel %	Förändr % 19/18
	2019 jan–jul	2018 jan–jul		
Europa	649 731	609 050	72,6	7
EU-länder	522 300	488 046	58,4	7
Övriga Europa	127 430	121 004	14,2	5
Afrika	17 620	15 513	2,0	14
Amerika	96 427	76 498	10,8	26
Nordamerika	77 339	60 955	8,6	27
Central- och Sydamerika	19 088	15 542	2,1	23
Asien	112 466	105 766	12,6	6
Mellanöstern	17 350	16 676	1,9	4
Övriga länder i Asien	95 116	89 090	10,6	7
Oceanien och övriga områden	18 300	14 685	2,0	25
Totalt	894 544	821 512	100,0	9

Varuimport, landområden

Område	Värde mkr		Andel %	Förändr 19/18 %
	2019 jan-jul	2018 jan-jul		
Europa	720 621	706 570	83,6	2
EU-länder	604 741	594 552	70,1	2
Övriga Europa	115 880	112 018	13,4	3
Afrika	12 804	16 957	1,5	-24
Amerika	32 313	30 838	3,7	5
Nordamerika	23 417	22 349	2,7	5
Central- och Sydamerika	8 897	8 489	1,0	5
Asien	94 531	83 800	11,0	13
Mellanöstern	3 609	4 365	0,4	-17
Övriga länder i Asien	90 922	79 435	10,5	14
Oceanien och övriga områden	2 061	1 638	0,2	26
Totalt	862 331	839 803	100,0	3

Handelsnetto

Senaste uppgift: augusti 2019

Källa: SCB:s utrikeshandelsstatistik

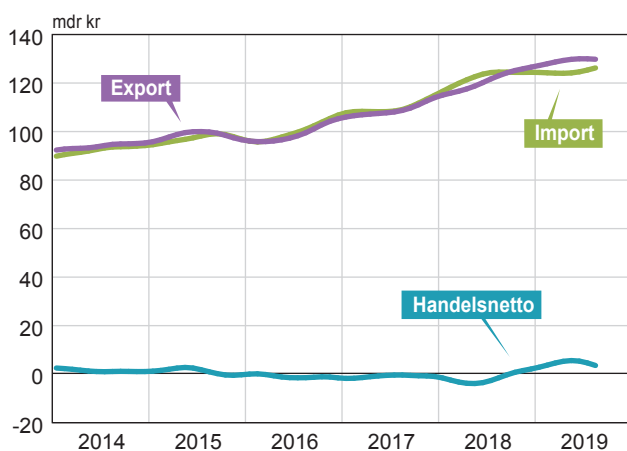
Handelsnettot -5,4 miljarder kronor i augusti

Utrikeshandeln med varor gav ett underskott på 5,4 miljarder kronor under augusti 2019 enligt preliminära beräkningar. För augusti 2018 var det ett underskott på 8,0 miljarder kronor.

Export och import av varor samt handelsnetto

Säsongrensade månadsvärden i löpande priser. Trend.

Miljarder kronor

Varuexportens värde under augusti uppgick till 113,5 miljarder kronor och varuimporten till 118,9 miljarder. Varuexporten ökade i värde med 1 procent, medan varuimporten minskade i värde med 2 procent jämfört med augusti 2018. Varuhandeln med länder utanför EU gav ett överskott på 6,6 miljarder kronor medan EU-handeln gav ett underskott på 12,0 miljarder.

Det var en vardag färre i augusti 2019 än i augusti 2018. Rensat för säsongpåverkan visar handelsnettot ett överskott på 3,6 miljarder kronor för augusti, och ett överskott på 4,6 miljarder kronor för juli. För juni var motsvarande värde ett överskott på 5,4 miljarder kronor.

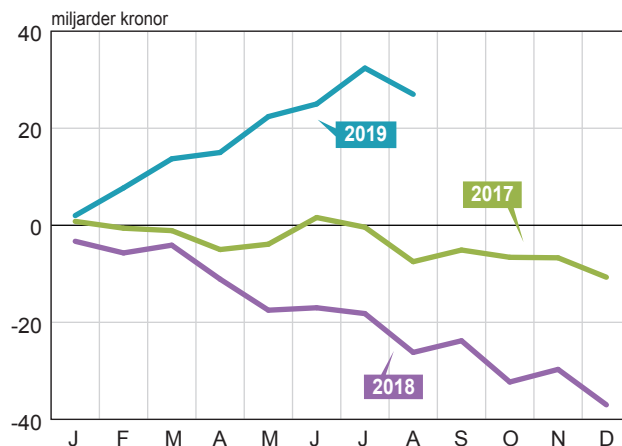
Hittills under året har värdet för varuexporten ökat med 8 procent, medan varuimporten har ökat med 2 procent jämfört med motsvarande period 2018. Varuexportvärdet

under denna period uppgick till 1008,1 miljarder kronor och varuimportvärdet till 981,1 miljarder. Handelsnettot för januari–augusti 2019 gav därmed ett överskott på 27,0 miljarder kronor. För motsvarande period 2018 noterades ett underskott på 26,2 miljarder kronor.

Sveriges handelsnetto

Ackumulerade månadsvärden från årets början.

Miljarder kronor. Löpande priser

PRISER**Konsumentpriser**

Senaste uppgift: augusti 2019

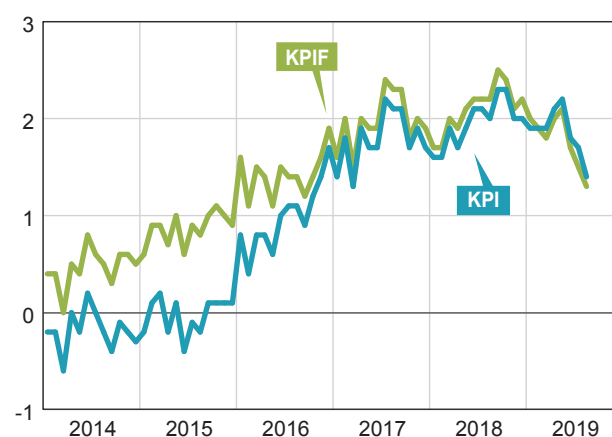
Källa: SCB:s konsumentprisindex

Inflationstakten fortsatte ned

Inflationstakten enligt KPIF var 1,3 procent i augusti 2019 (1,5 procent i juli). KPIF sjönk med 0,4 procent från juli till augusti. Inflationstakten enligt Konsumentprisindex var 1,4 procent i augusti, vilket är en sänkning sedan juli då den var 1,7 procent.

Inflationstakten

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Billigare resor i augusti

Konsumentprisindex (KPI) sjönk med 0,4 procent från juli till augusti 2019. Under motsvarande period förra året, sjönk KPI med 0,2 procent.

Ungdomsarbetslösheten högre bland män

Andelen ungdomar som räknas som sysselsatta har ökat sedan 2006. Störst ökning har kvinnorna haft. Bland unga kvinnor är det en större andel som har tidsbegränsade anställningar än bland unga män, även om andelen har minskat på senare år för båda könen. Ungdomsarbetslösheten har minskat avsevärt sedan finanskrisen, men har under hela tidsperioden varit högre bland män.

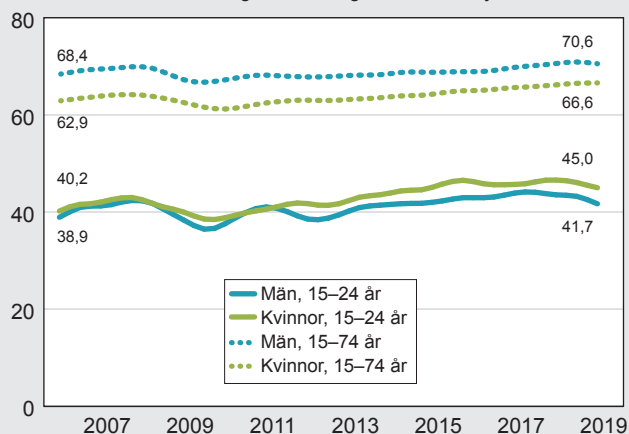
Arbetsmarknadssituationen för ungdomar skiljer sig från den övriga befolkningen. Åldern 15–24 år är den tid när de flesta gör sitt första inträde på arbetsmarknaden, då många går från studier till arbete medan andra förblir heltidsstuderande eller av andra skäl är utanför arbetskraften. Denna artikel behandlar ungas arbetsmarknad från andra kvartalet 2006 till andra kvartalet 2019, baserat på säsongrensad och utjämnad data från Arbetskraftsundersökningarna (AKU).

Sysselsättningen bland unga har ökat

Under andra kvartalet 2019 var en av tio av de som räknas som sysselsatta i statistiken i åldern 15–24 år. I gruppen unga var 43,3 procent sysselsatta, medan motsvarande andel för hela befolkningen var 68,6 procent. En stor del av de unga är heltidsstuderande vilket drar ner sysselsättningsgraden. Trots den stora skillnaden i andel visar utvecklingen över de senaste 13 åren att sysselsättningen har ökat mer bland unga än totalt i befolkningen. Sedan andra kvartalet 2006 är uppgången 3,7 respektive 3,0 procentenheter.

Sysselsättningsgrad i åldern 15–24 år respektive 15–74 år

Procent av befolkningen. Säsongrensad och utjämnad

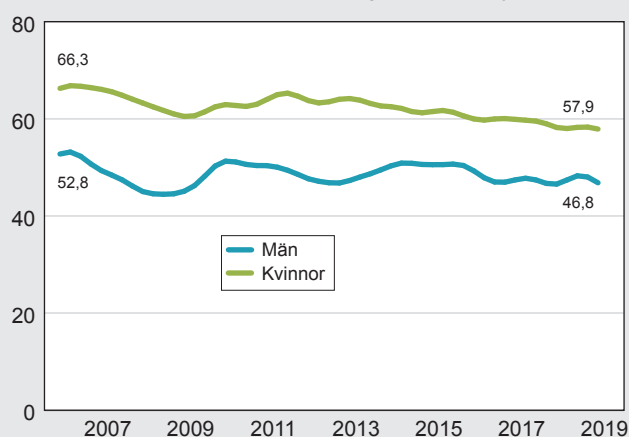
Sett till hela befolkningen, 15–74 år, har män en högre sysselsättningsgrad än kvinnor men bland unga är detta inte fallet. Skillnaden mellan könen bland unga är inte lika tydlig och de skillnader som finns är snarare en marginellt högre sysselsättningsgrad för unga kvinnor jämfört med unga män. Under andra kvartalet 2006 hade dessa kvinnor 1,3 procentenheter högre sysselsättningsgrad. Båda könen sysselsättningsgrad har ökat sedan andra kvartalet 2006, men för kvinnorna har det ökat mer. Andra kvartalet 2019 hade unga kvinnor 3,3 procentenheter högre sysselsättningsgrad än unga män.

Tidsbegränsade anställningar har minskat för unga

Jämfört med övriga åldersgrupper är tidsbegränsade anställningar betydligt vanligare bland unga. Andra kvartalet 2019 var 52,4 procent av alla unga anställda tidsbegränsat anställda, medan motsvarande andel för hela befolkningen var 15,8 procent. De senaste 13 åren har andelen tidsbegränsat anställda minskat mer bland unga än i den totala befolkningen. Minskningen var 7,2 procentenheter för gruppen 15–24 år jämfört med 1,3 procentenheter i gruppen 15–74 år.

Andel tidsbegränsat anställda i åldern 15–24 år

Procent av antal anställda. Säsongrensad och utjämnad

Minskningen av andelen tidsbegränsat anställda har varit större bland unga kvinnor, 8,4 procentenheter, än bland unga män, 5,9 procentenheter, under tidsperioden. Andelen tidsbegränsade anställningar är fortsatt högre för kvinnor än män. Bland unga kvinnor är fler tidsbegränsat anställda än fast anställda. Bland unga anställda män var mer än hälften tidsbegränsat anställda i början av perioden, 13 år senare hade andelen minskat till 46,8 procent.

Hotell och restaurang dominerar bland unga

Handel, finansiell verksamhet och företagstjänster samt hotell och restaurang var de tre vanligaste branscherna som de unga arbetade inom under det andra kvartalet 2019, enligt icke-säsongrensade data. I dessa branscher arbetade 45,7 procent av alla sysselsatta i åldern 15–24 år. Bland unga män var finansiell verksamhet och företagstjänster den vanligaste branschen. Bland unga kvinnor var handel den vanligaste följt av vård och omsorg, som är en av de mest kvinnodominerande branscherna. Den bransch som var mest ungdomsdominerad var hotell och restaurang, där drygt en tredjedel, 35,1 procent, var i åldern 15–24 år.

Minskad ungdomsarbetslöshet senaste 10 åren

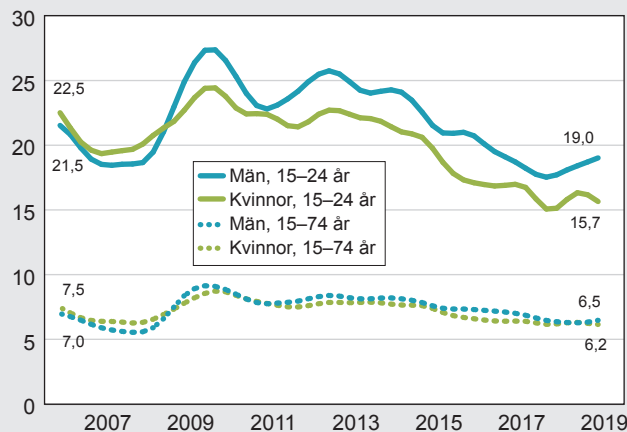
Arbetslösheten är högre bland unga personer jämfört med hela befolkningen. Under andra kvartalet 2019 var det relativa arbetslöshetstalet för unga personer 17,4 procent vilket är 11,1 procentenheter högre än för gruppen 15–74 år. Av de totalt 348 000 arbetslösa i hela befolkningen

I FOKUS

var 105 000 personer i åldern 15–24 år, vilket innebär att nästan var tredje arbetslös är ungdom. Av de arbetslösa ungdomarna är många heltidsstuderande, enligt icke-säsongrensad data var andelen heltidsstuderande av de arbetslösa unga 53,1 procent andra kvartalet 2019 och 52,1 procent enligt årsdata för 2018.

Relativ arbetslöshet i åldern 15–24 år respektive 15–74 år

Procent av arbetskraften. Säsongrensad och utjämnad

Även gällande arbetslöshet, så framkommer skillnader mellan könen som skiljer sig från hela befolkningen – sedan 2009 överstiger unga mäns arbetslöshet kvinnornas. Andra kvartalet 2019 uppgick arbetslöshetstalet till 19,0 procent för män och 15,7 procent för kvinnor, en skillnad på 3,3 procentenheter. Det senaste kvartalet ökade skillnaden mellan könen då arbetslösheten minskade för unga kvinnor medan den ökade för unga män.

Under perioden 2006–2019 var arbetslösheten som högst 2009 vid finanskrisen. Sedan dess har andelen arbetslösa minskat och de senaste två åren har de lägsta nivåerna under perioden uppnåtts. För hela gruppen unga har arbetslösheten minskat med 8,5 procentenheter sedan toppnivån första kvartalet 2010 vilket följer den generella trenden för hela befolkningen.

Högre andel män än kvinnor utanför arbetskraften

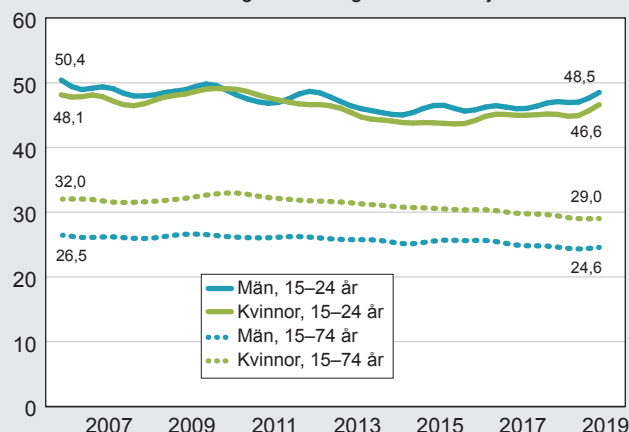
Bland unga personer är andelen som står utanför arbetskraften betydligt högre jämfört med övriga befolkningen. Andelen personer i åldern 15–24 år som var utanför arbetskraften andra kvartalet 2019 var 47,6 procent, vilket är 20,9 procentenheter högre än i hela befolkningen. Den största anledningen till att de unga är utanför arbetskraften är studier. Det andra kvartalet 2019 var drygt tre av fyra av de unga utanför arbetskraften heltidsstuderande.

Sedan 2011 har en högre andel av unga män än unga kvinnor varit utanför arbetskraften. I den totala befolkningen 15–74 år är istället kvinnorna i större utsträckning utanför arbetskraften, och skillnaderna mellan könen är betydligt större i hela befolkningen än i åldersgruppen 15–24 år. Diagrammet nedan visar att andelen unga utanför arbetskraften totalt minskat för båda könen under

perioden 2006–2019 och den lägsta nivån nåddes under tredje kvartalet 2014. De senaste två kvartalerna har andelen unga utanför arbetskraften däremot ökat och med en högre ökningstakt än för hela befolkningen.

Andel utanför arbetskraften i åldern 15–24 år respektive 15–74 år

Procent av befolkningen. Säsongrensad och utjämnad

Faktaruta

Arbetskraftsundersökningarna (AKU) beskriver utvecklingen på arbetsmarknaden för Sveriges befolkning i åldern 15–74 år.

Definition av sysselsatta

Personer som arbetat (minst en timme) under referensveckan som avlönade arbetstagare, egna företagare eller oavlönade medhjälpare i företag tillhörande en medlem av samma hushåll. Alternativt hade arbete enligt ovan men var frånvarande från det arbetet.

Definition av arbetslösa

Personer som var utan arbete under mätveckan men som sökt arbete under de senaste fyra veckorna (mätveckan och tre veckor bakåt) och kunde arbeta mätveckan eller börja inom 14 dagar från mätveckans slut. Arbetslösa omfattar även personer som har fått ett arbete som börjar inom tre månader, förutsatt att de skulle ha kunnat arbeta mätveckan eller börja inom 14 dagar från mätveckans slut.

Definition av utanför arbetskraften

Personer som varken är sysselsatta eller arbetslösa. Gruppen omfattar bl.a. personer som är studerande som inte har eller sökt arbete, pensionärer, hemarbetande, värnpliktiga eller långvarigt sjuka. Deltagare i de arbetsmarknadspolitiska program som betraktas som utbildning, t.ex. arbetspraktik och arbetsmarknadsutbildning, ingår också i gruppen.

Säsongrensade och utjämnade data

De flesta tidsserier i AKU innehåller kraftig säsongvariation. För att kunna bedöma utvecklingen behöver sådana serier säsongrensas. Vid säsongrensningen beräknas säsongrensade och utjämnade värden som beskriver konjunkturmönstret. Säsongrensade och utjämnade data tillåter även jämförelser mellan två godtyckliga tidpunkter.

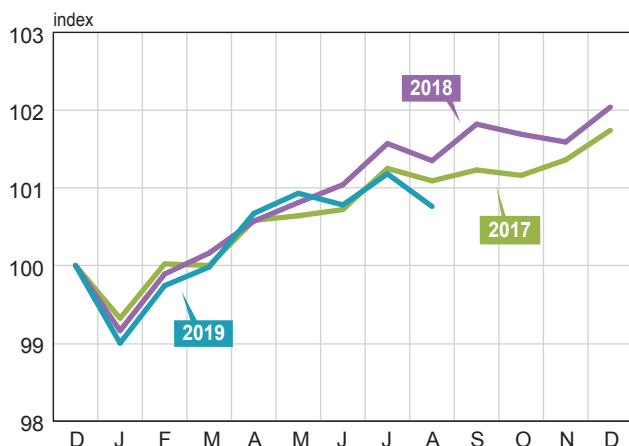
Matilda Wedtström och Sarah Baud, AKU

Till månadsförändringen bidrog lägre priser på paketresor (–20,4 procent) med 0,4 procentenheter. Lägre priser på utrikes flygresor (–21,1) och grönsaker (–4,2 procent) bidrog med 0,2 respektive 0,1 procentenheter till att KPI sjönk i augusti.

Nedgången motverkades främst av högre priser på kläder (4,5 procent), som påverkade KPI uppåt med 0,2 procentenheter.

Konsumentprisernas utveckling

December föregående år=100

Boende och livsmedel dyrare senaste året

Inflationstakten enligt KPI, det vill säga förändringen i KPI under de senaste 12 månaderna, var 1,4 procent i augusti 2019. Det är en sänkning sedan juli då inflationstakten var 1,7 procent.

Gruppen boende (2,2 procent) påverkade inflationstakten uppåt med 0,5 procentenheter, varav högre räntekostnader för egnahem (8,3 procent) och avgifter för hyres- och bostadsrättslägenheter (1,7 procent) bidrog med 0,2 procentenheter vardera. Prishöjningar på livsmedel och alkoholfria drycker (3,3 procent) bidrog med 0,5 procentenheter, varav prishöjningar på grönsaker (9,3 procent) stod för 0,2 procentenheter. Högre priser inom gruppen transport (2,5 procent) bidrog med 0,4 procentenheter. Högre priser för restaurangbesök (3,0 procent) och personlig hygien (4,8 procent), bidrog med 0,2 procentenheter vardera.

Uppgången motverkades av lägre priser på post- och telekommunikationer (–8,3 procent), som påverkade inflationstakten nedåt med 0,3 procentenheter i augusti.

Inflationstakten för KPIF nedåt i augusti

KPIF (KPI med fast ränta) visar samma prisutveckling som KPI, men utan de direkta effekterna av en ändrad penningpolitik. KPIF är Riksbankens målvariabel för inflationsmålet. Inflationstakten enligt KPIF var 1,3 procent i augusti, vilket var en nedgång från 1,5 i juli. Det var tredje månaden i rad med en minskning. I maj låg inflationstakten på 2,1 procent.

KPIF exklusive energi (KPIF-XE) och KPIF med konstant skatt (KPIF-KS) är två andra mått på inflation som beräknas av SCB på uppdrag av Riksbanken. I KPIF-XE exkluderas energivaror från KPIF och i KPIF-KS konstanthålls de

skatter och subventioner som är kopplade till produkterna i KPIF. Inflationstakten enligt KPIF-XE var 1,6 procent i augusti, ned från 1,7 procent i juli. Inflationstakten enligt KPIF-KS sjönk från 1,6 till 1,4 procent i augusti.

Konsumentprisernas förändring

Augusti 2019

	Förändring från Föregående månad		Bidrag till förändring sedan aug 2018 ¹⁾
		aug 2018	
Livsmedel och alkoholfria drycker	–0,9	3,3	0,5
Alkoholhaltiga drycker och tobak	0,1	1,9	0,1
Kläder och skor	4,1	–1,4	–0,1
Boende	0,2	2,2	0,5
Inventarier och hushållsvaror	–0,3	0,3	0,0
Hälso- och sjukvård	0,9	–1,4	–0,1
Transport	–1,8	2,5	0,4
Post och telekommunikationer	0,0	–8,3	–0,3
Rekreation och kultur	–3,0	0,6	0,1
Utbildning	0,0	2,6	0,0
Restauranger och logi	0,3	2,3	0,2
Div varor och tjänster	0,5	2,6	0,2
KPI totalt	–0,4	1,4	1,4

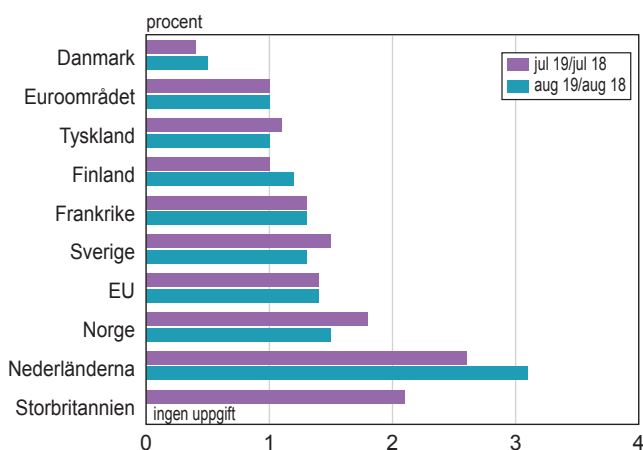
1) Procentenheter

Oförändrad inflation i EU

HIKP (harmoniserat index för konsumentpriser) beräknas av samtliga länder i EU. Måttet har en något mindre täckning jämfört med KPI och KPIF, främst på grund av att delar av hushållens boendekostnader utelämnas. Enligt HIKP var inflationstakten i Sverige 1,3 procent i augusti. Det var en nedgång jämfört med juli då den årliga prisökningstakten låg på 1,5 procent.

Inflationstakten i olika länder

EU-länder och Norge enligt HIKP

I såväl EU som i euroområdet var inflationstakten oförändrad jämfört med juli. I EU28 låg den årliga ökningstakten av HIKP kvar på 1,4 procent medan den var 1,0 procent i euroområdet. I Tyskland sjönk inflationen marginellt från 1,1 till 1,0 procent. Frankrikes inflation var oförändrad på 1,3 procent medan Nederländernas steg från 2,6 till hela 3,1 procent.

Priserna i producent-, export- och importleden

Senaste uppgift: augusti 2019

Källa: SCB:s producentprisindex

Chatrine Lundbeck

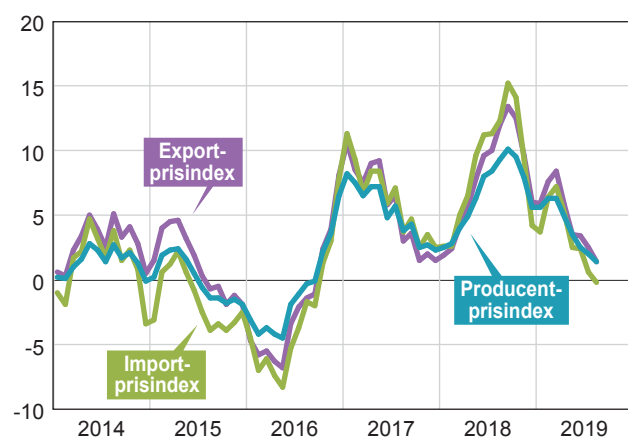
Importpriserna sjunker

Årstakten för producentprisindex var 1,4 procent i augusti (2,0 procent i juli). För export- och importmarknaden var årsförändringen 1,4 respektive -0,2 procent, för hemmamarknaden 1,4 procent och för prisindex för inhemsk tillgång 0,6 procent. Särskilt utmärkande är årstakten för importmarknaden som inte uppvisat en negativ årsförändring sedan september 2016.

Det största bidraget på hemmamarknaden var, precis som i juli, livsmedel, som bidrog med 0,4 procentenheter till årstakten. Utöver livsmedel bidrog även metallvaror utom maskiner och apparater, övriga maskiner samt tjänster avseende reparation och installation av maskiner och apparater med 0,2 procentenheter vardera på årstakten. Den totala uppgången dämpades något av nedgångar inom avfallshanterings- och återvinningstjänster.

Export-, import- och producentprisindex

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Stigande exportpriser på fordon

På exportmarknaden kom de största bidragen från motorfordon, släpfordon och påhängsvagnar samt övriga maskiner, vilka båda bidrog med 0,6 procentenheter till årstakten. I augusti var årstakten för kommunikationsutrustning 32,6 procent på exportmarknaden, vilket bidrog med 0,1 procentenheter till den totala exportmarknaden. Årstakten för el var i augusti -30,0 procent och bidrog med -0,5 procentenheter till totalen.

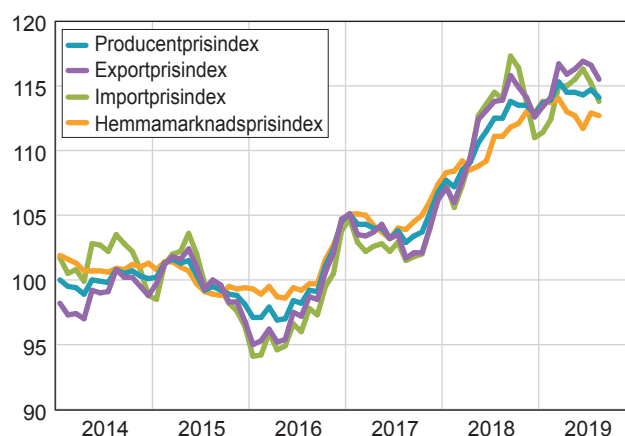
Det främsta bidraget till årstakten på importmarknaden kom från prisnedgångar på råolja, som bidrog med -1,3 procentenheter. Årstakten för naturgas, förtätad till vätska eller i gasform var -50,0 procent. Gruppen bidrog med -0,1 procentenheter till totalen på importmarknaden. Årstakten för jord- och skogsbruksmaskiner var 10,9 procent vilket bidrog med 0,1 procentenheter till totalen. Vidare observerades prisnedgångar på el med 32,4 procent.

Svag utveckling den senaste månaden

På importmarknaden bidrog främst lägre priser på råolja till nedgången. På exportmarknaden var det i stället lägre priser på övriga maskiner, papper och pappersvaror samt kemikalier och kemiska produkter som gav upphov till den nedåtgående utvecklingen. Prisnedgångar på metall samt papper och pappersvaror bidrog nedåt på hemmamarknaden. På både export- och hemmamarknaden dämpades nedgångarna av högre priser på elektricitet.

Prisindex i producent- och importled

Index 2015=100

ARBETSMARKNAD

Sysselsättning och arbetslöshet

Senaste uppgift: augusti 2019

Källa: SCB:s arbetskraftsundersökningar

Linnea Johansson Kreuger

Arbetskraften bestod av 5 522 000 personer

I augusti 2019 uppgick antalet personer i arbetskraften i åldern 15-74 år till 5 522 000, icke säsongrensat. Antalet män uppgick till 2 882 000. Antalet kvinnor i arbetskraften var 2 640 000. Det relativa arbetskraftstalet uppgick till 73,5 procent. Bland män var det 75,4 procent. Bland kvinnor var arbetskraftstalet 71,5 procent.

Säsongrensade och utjämnade data visar på en liten förändring av antalet personer i arbetskraften och på en minskning av andelen i arbetskraften jämfört med närliggande månader. Antalet i arbetskraften uppgick till 5 493 000 personer, vilket motsvarar ett arbetskraftstal på 73,1 procent.

Sysselsättningsgraden fortsatte att minska

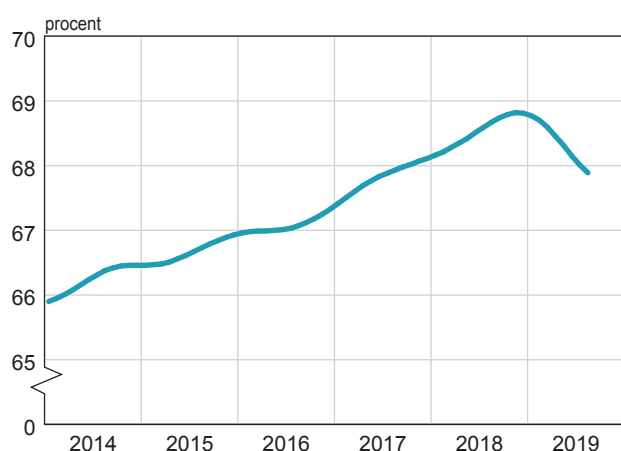
Antalet sysselsatta i åldern 15-74 år uppgick till 5 129 000 i augusti 2019, icke säsongrensat. Antalet sysselsatta män uppgick till 2 674 000 personer. Antalet sysselsatta kvinnor var 2 455 000. Det är fjärde månaden i rad som antalet sysselsatta inte ökar. Innan dess har antalet sysselsatta ökat varje månad sedan september 2016.

Sysselsättningsgraden uppgick till 68,3 procent, vilket

är en minskning med 0,9 procentenheter. Bland män var sysselsättningsgraden 69,9 procent, en minskning med 1,4 procentenheter. Bland kvinnor uppgick den till 66,5.

Sysselsättningsgrad

Ålder 15–74 år. Sysselsatta som andel av befolkningen.
Säsongrensade och utjämnade månadsvärden

Enligt säsongrensade och utjämnade data uppgick antalet sysselsatta till 5 103 000, vilket är en minskning jämfört med närliggande månader. Sysselsättningsgraden var 67,9 procent, vilket var en minskning jämfört med månaderna före.

Antalet tidsbegränsat anställda män minskade

I augusti 2019 uppgick antalet anställda till 4 660 000 enligt icke säsongrensade data. Bland män var antalet anställda 2 336 000. Bland kvinnor var 2 324 000 anställda. Antalet fast anställda uppgick till 3 854 000. Antalet fast anställda män var 1 976 000 och antalet fast anställda kvinnor var 1 878 000.

Antalet tidsbegränsat anställda uppgick till 806 000 personer. Bland män var antalet 361 000, vilket är en minskning med 34 000 personer. Bland kvinnor uppgick antalet tidsbegränsat anställda till 446 000.

Jämfört med närliggande månader visar säsongrensade och utjämnade data på små förändringar av antalet fast anställda och på en minskning av antalet tidsbegränsat anställda.

Arbetsmarknad

	Sysselsatta, 1 000-tal		Arbetade timmar/ vecka, 10 000-tal		Arbetslösa 1 000-tal	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
jan	4 969	5 065	15 020	14 630	376	350
feb	5 039	5 093	16 570	16 740	337	358
mar	5 038	5 098	16 020	17 060	352	391
apr	5 043	5 136	16 550	16 000	366	339
maj	5 101	5 095	15 980	16 990	352	373
jun	5 197	5 227	15 830	15 470	403	427
jul	5 281	5 239	10 230	10 900	339	390
aug	5 165	5 129	13 480	13 400	337	393
sep	5 119		17 340		330	
okt	5 149		17 840		302	
nov	5 154		17 420		299	
dec	5 099		14 810		327	

Uppgifterna baserar sig på åldersindelningen i AKU, dvs. 15–74 år, och antal arbetslösa inkluderar heltidsstuderande som sökt och kunnat ta arbete.

Arbetade timmar minskade

Det totala antalet arbetade timmar uppgick i augusti 2019 till i genomsnitt 134,0 miljoner per vecka enligt icke säsongrensade data. Säsongrensade och utjämnade data visar på en minskning av antalet arbetade timmar jämfört med närliggande månader och uppgick till i genomsnitt 156,2 miljoner timmar per vecka.

Arbetslösheten ökade till 7,0 procent

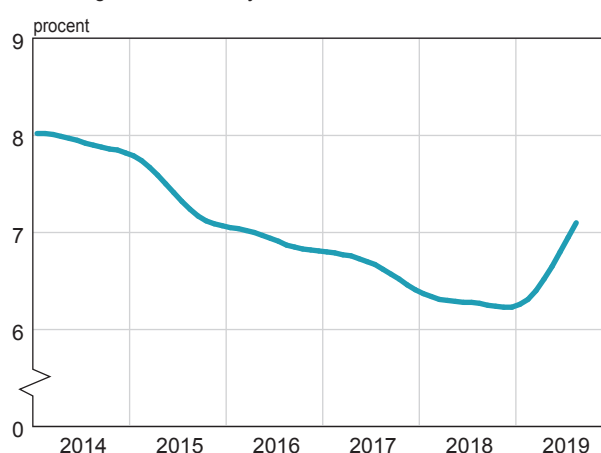
I augusti 2019 uppgick antalet arbetslösa i åldern 15–74 år till 393 000, icke säsongrensat. Det är en ökning med 56 000 personer jämfört med motsvarande månad föregående år. Detta motsvarar ett arbetslöshetstal på 7,1 procent. Det är en ökning med 1,0 procentenheter jämfört med augusti i fjol. Antalet arbetslösa kvinnor uppgick till 185 000. Antalet arbetslösa män var 208 000, vilket är en ökning med 33 000 personer. Arbetslöshetstalet uppgick till 7,0 procent bland kvinnor. Bland män var det 7,2 procent, en ökning med 1,1 procentenheter.

Antalet arbetslösa ungdomar i åldern 15–24 år uppgick till 115 000. Det är en ökning med 24 000 personer jämfört med motsvarande månad föregående år. Arbetslöshetstalet bland ungdomar var 18,2 procent. Det är en ökning med 4,3 procentenheter. Av de arbetslösa ungdomarna var 18 000 heltidsstuderande.

För personer i åldern 15–74 år visar säsongrensade och utjämnade data på en ökning av antalet och andelen arbetslösa jämfört med närliggande månader. I augusti 2019 uppgick antalet arbetslösa till 390 000, vilket motsvarar ett arbetslöshetstal på 7,1 procent. Senast arbetslöshetstalet låg på denna nivå var i december 2015.

Relativ arbetslöshet

Ålder 15–74 år. Inkl. heltidsstuderande som sökt arbete.
Säsongrensade och utjämnade månadsvärden

Bland ungdomar i åldern 15–24 år visar säsongrensade och utjämnade data på en ökning av antalet och andelen arbetslösa jämfört med närliggande månader. Antalet uppgick till 115 000 personer, motsvarande ett arbetslöshetstal på 19,4 procent.

Ökning av inskrivna arbetslösa

Antalet inskrivna arbetslösa vid Arbetsförmedlingen, som utgörs av de öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, i åldern 16–64 år, uppgick i slutet av augusti

till 350 000 personer arbetslösa, det är 8 000 fler än för ett år sedan. Arbetslöshetsnivån var 7,0 procent, vilket är en ökning med 0,1 procentenheter jämfört med i fjol.

Antalet personer som fick ett arbete var 27 800, vilket var 6 000 färre än i augusti föregående år. Antalet varslade uppgick till 1 800 i augusti 2019, vilket är en ökning med 100 personer jämfört med motsvarande månad förra året. Det är lägre än genomsnittet under de senaste tolv månaderna som är cirka 3 800 varslade per månad.

Arbetskraftskostnader & löner

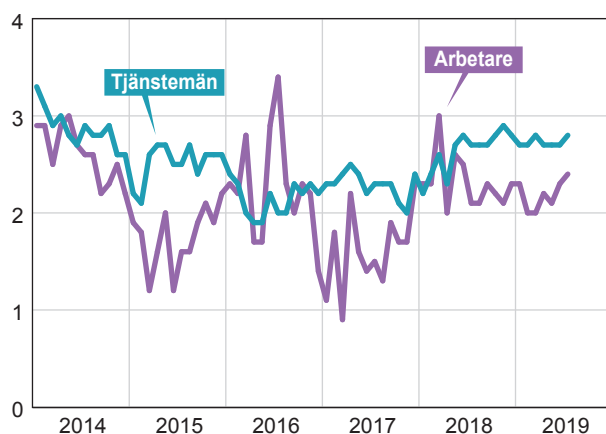
Senaste uppgift: juli 2019

Källa: SCB:s arbetsmarknadsstatistik

Den preliminära genomsnittliga timlönen för arbetare var under juli 2019 171,90 kronor exklusive övertidstillägg och 174,40 kronor inklusive övertidstillägg, vilket är en ökning med 2,4 respektive 2,2 procent jämfört med juli 2018. Under juli 2019 var den preliminära genomsnittliga månadslönen för tjänstemän 40 920 kronor exklusive rörliga tillägg och 41 750 kronor inklusive rörliga tillägg, vilket är en ökning i båda fallen med 2,8 procent jämfört med juli 2018.

Löneutveckling inom den privata sektorn

Procentuell förändring från motsvarande månad föregående år

Arbetskostnaden för en arbetare inom utvinning av mineral- och tillverkningsindustrin har för juli 2019 beräknats till 315,54 kronor per timme, vilket ger ett arbetskostnadsindex på 133,5, en förändring med 2,5 procent jämfört med juli 2018. Arbetskostnaden för en arbetare inom den privata sektorn totalt har för juli 2019 beräknats till 287,64 kronor per timme och för tjänstemän inom den privata sektorn till 63 765 kr per månad. Detta ger ett arbetskostnadsindex för arbetare på 128,9, en ökning med 2,1 procent jämfört med juli 2018. Motsvarande index för tjänstemän blir 134,2, en ökning med 2,6 procent jämfört med juli 2018.

FINANSMARKNAD

Börsuppgångar i september

Den svenska börsen bjöd på upp- och nedgångar under sommaren och svängningarna har fortsatt under inledning-

en av hösten. Räknat som månadsgenomsnitt gick Affärsvärldens generalindex ner 4 procent i augusti jämfört med månaden innan. Det var framförallt i början av augusti som börskurserna föll och en del av nedgången återhämtades redan i slutet av månaden. I början av september fortsatte kurserna att stiga och var under några dagar i mitten av månaden på nytt årshögsta. Därefter sjönk börskurserna något, men en del av nedgången återhämtades redan under de avslutande dagarna i september. Sammantaget under september steg Affärsvärldens generalindex med drygt 4 procent jämfört med månadsgenomsnittet för augusti.

Aktiekurserna

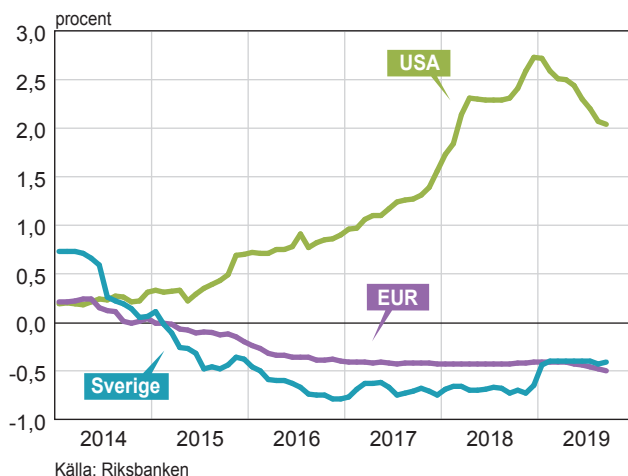
Stockholmsbörsens generalindex, månadsgenomsnitt

Även i USA steg börserna i september efter nedgångar månaden innan. Dow Jones steg med drygt 3 procent efter en nästan lika stor nedgång i augusti. Nasdaqbörsen steg med drygt 2 procent. Även de europeiska och asiatiska börserna steg efter nedgångar i augusti. Frankfurtbörsens DAX-index ökade med nästan 5 procent i september medan uppgången för Londonbörsens FTSE-index var något mer dämpad och steg med drygt 1,5 procent. I Asien steg Nikkei-index och Shanghai-index med knappt 5 procent vardera.

Korta räntor

3 mån statsskuldväxlar (motsv), månadsgenomsnitt

Små förändringar för de korta räntorna

Riksbanken lämnade i början av september reporäntan oförändrad på -0,25 procent. Det var ett förväntat besked

och gav inte någon större påverkan på de korta räntorna. Genomsnittsräntan på en tremånaders statsskuldsväxel steg med 2 punkter i september till -0,41 procent.

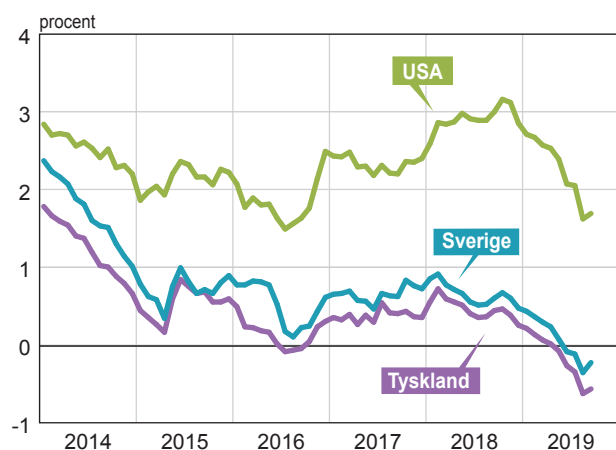
Även den amerikanska centralbanken lämnade räntebesked under månaden. Styrräntan sänktes för andra gången i år, men beskedet gav på sikt inte någon stor effekt på tremånadersräntan. Räntan på en tremånaders statsskuldsväxel var i genomsnitt 2,04 procent, vilket var 3 punkter lägre än i augusti.

Uppgång för de långa räntorna

De långa räntorna har haft en nedåtgående trend under året men denna trend bröts i september. Den svenska tioårsräntan steg med 13 räntepunkter till -0,23 procent i genomsnitt. I Tyskland och USA var uppgångarna inte lika stora. Den långa amerikanska räntan steg från 1,62 till 1,69 procent, medan den tyska tioårsräntan steg med 6 räntepunkter till -0,57 procent i september.

Långa räntor

10-åriga statsobligationer, månadsgenomsnitt

Källa: Riksbanken

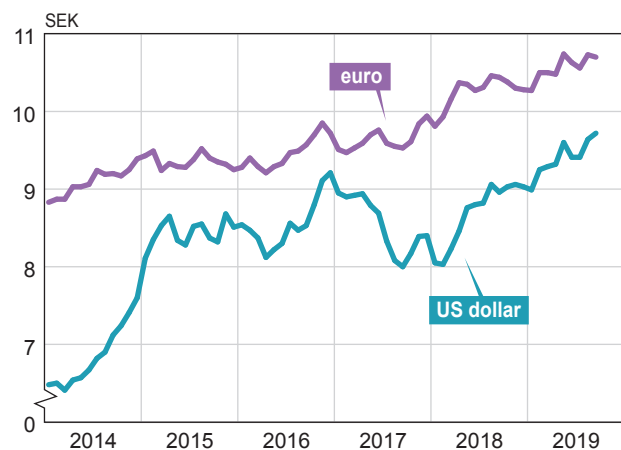
Kronan stärktes något mot euron

I september stärktes kronan något mot euron medan den fortsatte att tappa i värde mot dollarn. En euro handlades i genomsnitt för 10,70 kronor, vilket var 3 öre billigare än i augusti. Genomsnittskursen för dollarn var i september 9,72 kronor, en ökning med 8 öre jämfört med augusti.

Valutakurser

Svenska kronor i förhållande till dollar och euro.

Månadsgenomsnitt

Källa: Riksbanken

Utlåning till hushåll och företag

Senaste uppgift: augusti 2019

Källa: SCB:s finansmarknadsstatistik

Oförändrad tillväxttakt för hushållens lån i augusti

I augusti 2019 hade hushållens lån från monetära finansinstitut (MFI) en årlig tillväxttakt på 4,9 procent, vilket innebär att tillväxttakten är oförändrad jämfört med juli.

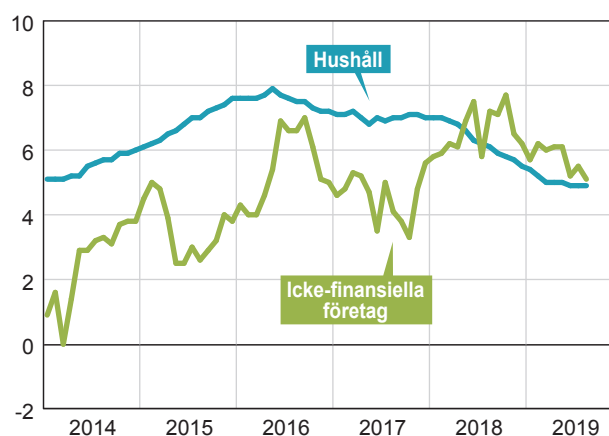
Totalt uppgick hushållens lån hos MFI till 4 138 miljarder kronor i augusti. Det är en ökning med 17 miljarder jämfört med föregående månad och 195 miljarder jämfört med motsvarande månad föregående år.

Bostadslånen utgjorde 82 procent av MFI:s totala utlåning till hushållen och uppgick i augusti till 3 389 miljarder. Det är en ökning med 14 miljarder jämfört med föregående månad och en ökning med 158 miljarder jämfört med motsvarande månad föregående år. Bostadslånen hade en årlig tillväxttakt på 4,9 procent i augusti 2019.

Hushållens konsumtionslån hade en tillväxttakt på 6,4 procent i augusti, vilket är en ökning med 0,2 procentenheter jämfört med juli. Tillväxttakten för lån med övriga säkerheter var 4,0 procent i augusti vilket är en minskning med 0,1 procentenhet jämfört med juli. Totalt uppgick hushållens konsumtionskrediter och lån med övriga säkerheter till 239 respektive 510 miljarder i augusti 2019.

MFI:s utlåning

Årlig tillväxttakt, procent

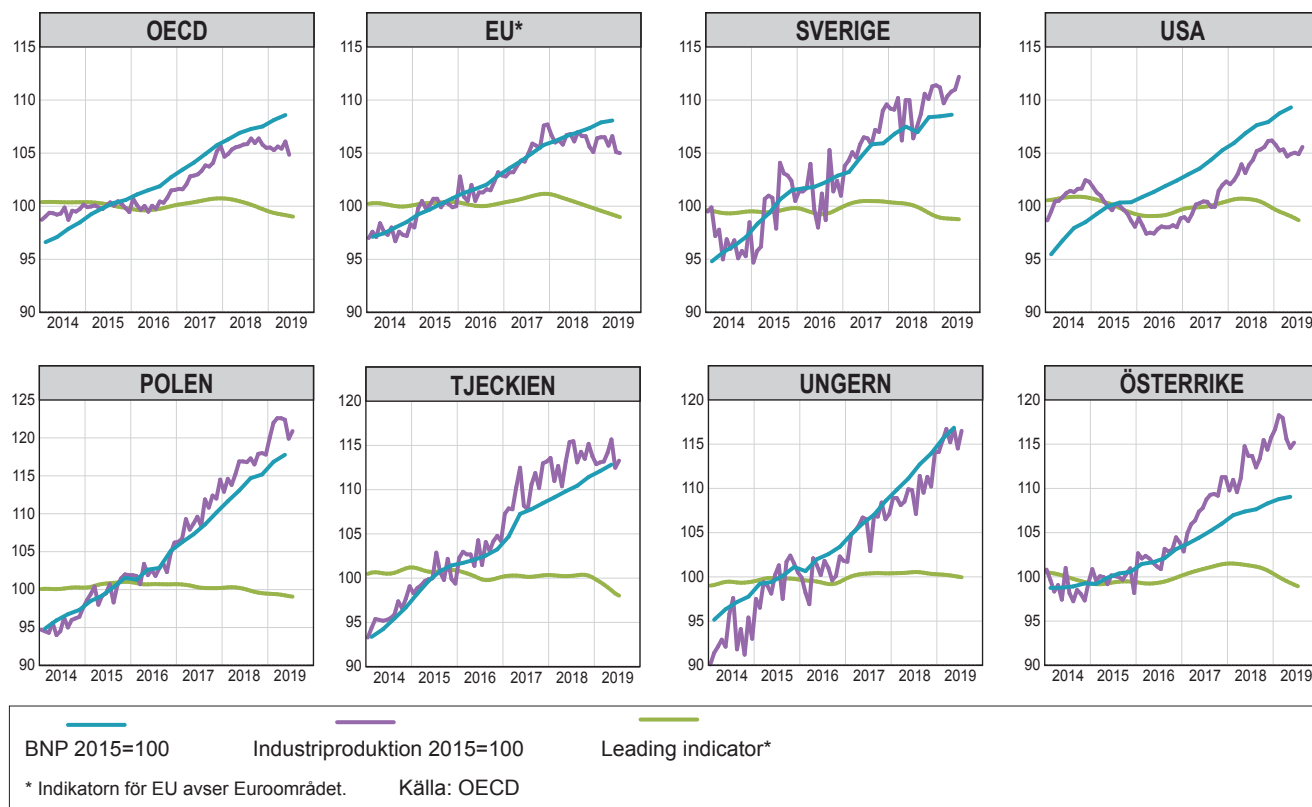
Minskad tillväxttakt för företagens lån

I augusti 2019 var den årliga tillväxttakten för lån till icke-finansiella företag 5,1 procent, en minskning med 0,4 procentenheter jämfört med juli. Totalt uppgick MFI:s utlåning till icke-finansiella företag till 2 413 miljarder kronor i augusti.

Flerbostadshus är den vanligaste säkerheten för utlåning till icke-finansiella företag och uppgick i augusti till 790 miljarder. Företagens blacolån uppgick till 402 miljarder och lån till bostadsrättsföreningar, som räknas till icke-finansiella företag, uppgick till 487 miljarder.

INTERNATIONELL UTBLICK

Konjunkturindikatorer för några länder och områden

Under första halvåret i år har tillväxten i svensk ekonomi dämpats markant. Första och andra kvartalet växte BNP med 0,1 procent, säsongrensat och jämfört med kvartalet innan. Avmattningen i konjunkturer är inte unik för Sverige utan märks även i Europa. En blick mot de centrala delarna av kontinenten visar däremot en annan bild. I Tjeckien, Polen och Ungern har den ekonomiska utvecklingen varit fortsatt god den senaste tiden och BNP-tillväxten har i dessa länder varit klart starkare än för EU28.

I Ungern har den säsongrensade BNP-tillväxten överstigit 1 procent under nio av de senaste tio kvartalerna. Andra kvartalet ökade BNP med 1,1 procent. Det var en klart högre ökningstakt än för EU28 där tillväxttakten uppgick till 0,2 procent. Även den ungerska industriproduktionen har stigit i snabb takt de senaste åren. Sedan april i år har dock utvecklingen planat ut och produktionen i juli låg ungefär på samma nivå som fyra månader tidigare. Den ledande indikatorn visar en svagare bild av läget. Det senaste året har indikatorn backat nästan varje månad och sjönk i juli i år under 100, vilket är lika med det historiska genomsnittet.

I Polen ökade BNP med 0,8 procent andra kvartalet. Det var en något lägre tillväxttakt än kvartalet innan då BNP växte med 1,4 procent. Den ekonomiska utvecklingen har också varit god sett i ett längre tidsperspektiv. Den kvartals-

visa BNP-tillväxten har, undantaget andra kvartalet i år och fjärde kvartalet 2017, ökat med över 1 procent sedan slutet av 2016. Industriproduktionen har också ökat i snabb takt de senaste åren. De senaste månaderna skymtas dock en dämpning och trenden pekar nedåt sedan maj i år. Även den ledande indikatorn indikerar ett dämpat läge. Sedan juli i fjol ligger den under 100 och har fortsatt att sjunka sedan dess.

I Tjeckien ökade BNP med 0,7 procent andra kvartalet, säsongrensat och jämfört med kvartalet innan. Det var något lägre än den genomsnittliga tillväxttakten sedan första kvartalet 2016 på runt 0,8 procent. För industriproduktionen har utvecklingen mattats av det senaste året och efter en större nedgång i juni ligger nivån nu något lägre än i juli i fjol. Den ledande indikatorn började sjunka under hösten i fjol och understeg det historiska genomsnittet i januari 2019. Sedan dess har den fortsatt nedåt.

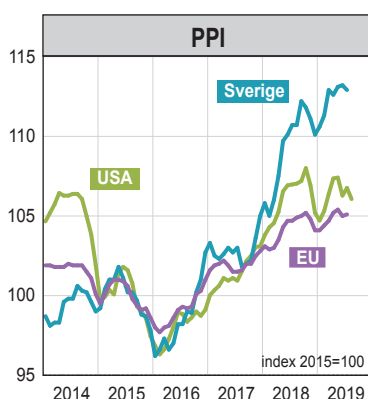
Den österrikiska ekonomin växte i takt med snittet för EU28 andra kvartalet. Ökningen på 0,2 procent var en dämpning från kvartalet innan då BNP växte med 0,4 procent i säsongrensade tal. Även industriproduktionen visar på en avmattning och produktionen har, fränsett en liten ökning i juni, minskat varje månad sedan mars i år. Den ledande indikatorn visar samtidigt på ett svagt läge och noteringen i juli låg klart under det historiska genomsnittet.

INTERNATIONELL UTBLICK

Producentprisindex

Producentpriserna i EU28 vände upp i början av året efter en nedgång i slutet av förra året. Sedan dess visar priserna en stabil uppgång på månadsbasis även om prisutvecklingen var något negativ i juni. I juli fortsatte producentpriserna att öka men i en lägre takt än tidigare. Sett till utvecklingen det senaste året har ökningstakten dämpats de senaste två månaderna. I juli steg producentpriserna med 0,4 procent jämfört med samma månad i fjol. Det är klart lägre än tidigare. Från slutet av 2016 och fram till maj i år har ökningstakten varierat från 1 till över 4 procent.

I de stora medlemsländerna Tyskland, Italien, Spanien och Frankrike har prisutvecklingen varit förhållandevis likartad sett över en längre period. Storbritannien sticker ut i jämförelse och sett till de senaste fyra åren har producentpriserna stigit i en betydligt snabbare takt. Skillnaden kan delvis förklaras som en valutaeffekt där ett försvagat

pund gentemot euron tenderar att leda till högre export- och importpriser.

De amerikanska producentpriserna sjönk i augusti med 0,9 procent i jämförelse med samma månad i fjol. Det var tredje månaden i följd med fallande priser.

Producentprisindex

	Avser månad	Index 2015=100	Förändr. från föregående månad, %	Förändr. från motsv mån föreg år, %
EU 28	jul	105,1	0,1	0,4
Danmark	aug	103,1	0,1	0,1
Finland	jul	105,2	0,0	-1,2
Frankrike	jul	102,8	0,2	0,0
Italien	jul	103,1	0,0	-0,1
Spanien	jul	104,2	0,1	-0,1
Storbritannien	aug	115,6	0,4	2,5
Sverige	jul	112,9	-0,3	2,0
Tyskland	jul	103,8	0,1	0,8
Norge	aug	113,0	0,1	-0,4
USA	aug	106,1	-0,7	-0,9

Källa: OECD

EU-barometern

EU-kommissionens konjunkturbarometer fortsatte nedåt i september. Indikatorerna minskade med 1,4 enheter i både EU och euroområdet. Det innebär att indikatorn för EU tangerade 100 vilket är lika med det historiska genomsnittet. För euroområdet uppgick index till 101,7. Ett försämrat stämningsslag inom industrin tyngde utvecklingen i båda områdena, medan ett starkare konsumentförtroende bidrog uppåt. Bland de större ekonomierna noterades Spanien och Tyskland stora nedgångar. Nedgången i Tyskland innebär att indikatorn sjönk under 100. Mest markant var dock försämringen i Storbritannien och indikatorn ligger därmed klart under det historiska genomsnittet. Även Sveriges indikator sjönk under det historiska genomsnittet i september.

Internationella ekonomiska indikatorer

		Danmark	Finland	Storbr.	Sverige	Tyskland	USA	EU ¹⁾	OECD
BNP ²⁾									
Förändr. föreg. kv.	%	0,8	0,5	-0,2	0,1	-0,1	0,5	0,2	0,4
Förändr. 4 kv.	%	2,3	1,2	1,2	1,0	0,4	2,3	1,4	1,6
Industriproduktion ³⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	3,5	0,5	0,1	1,1	-0,8	0,6	-0,1	-1,2
Förändr. 12 mån.	%	4,8	3,9	-0,9	5,5	-4,6	0,4	-1,0	-0,9
KPI ⁴⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	-0,3	0,4	0,0	-0,5	-0,2	-0,1	0,1	0,2
Förändr. 12 mån.	%	0,5	1,2	2,1	1,3	1,0	1,2	1,4	2,1
Arbetslöshet ⁵⁾									
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	4,6	6,7	3,8	7,1	3,0	3,7	6,3	5,2
Förändr. 12 månader	procentenheter	0,0	0,1	0,1	0,4	-0,1	0,0	0,0	0,0
		-0,4	-0,7	-0,1	0,8	-0,4	-0,1	-0,5	-0,1
Kort ränta ⁶⁾									
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	-0,43	-0,41	0,76	-0,02	-0,41	2,16	-0,41	..
Förändr. 12 månader	procentenheter	-0,04	-0,05	-0,01	0,03	-0,05	-0,13	-0,05	..
		-0,13	-0,09	-0,05	0,34	-0,09	-0,16	-0,09	..
Lång ränta ⁷⁾									
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	-0,58	-0,35	0,49	-0,36	-0,65	1,63	-0,02	..
Förändr. 12 månader	procentenheter	-0,27	-0,26	-0,24	-0,24	-0,26	-0,43	-0,25	..
		-0,91	-0,91	-0,82	-0,88	-0,94	-1,26	-1,17	..

1) EU28 men för kort och lång ränta avses euroområdet 2) Andra kvartalet 3) OECD juni, USA augusti, övriga juli 4) Harmoniserat konsumentprisindex (HICP) för EU-länderna. OECD och Storbritannien juli, övriga augusti 5) Storbritannien maj, USA augusti, övriga juli 6) Korta räntor avser 3-månaders interbankräntor enligt statistik från Eurostat. Augusti 7) Augusti

Källa: OECD, Eurostat

INTERNATIONELL UTBLICK

Den keltiska tigern ryter igen

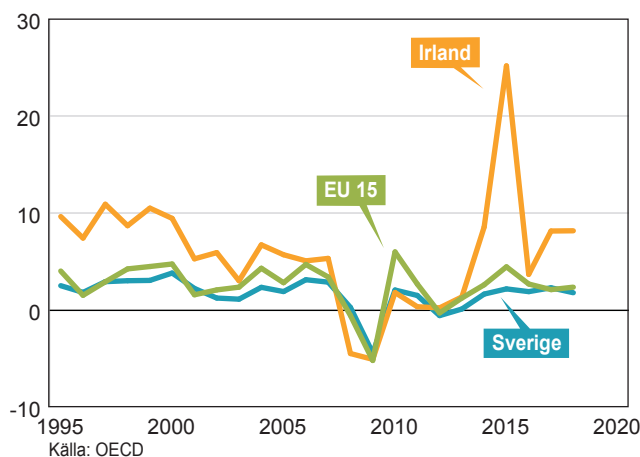
Under 1990-talet genomgick den irländska ekonomin en snabb omvandling. Från att ha varit ett land med en betydande jordbrukssektor byggdes en stark högteknologisk industri med branscher inom bland annat IT och läkemedel upp under decenniet. Från 1995 och drygt 20 år framåt hade Irland en mycket hög tillväxt, och fick då smeknamnet "den keltiska tigern". En förklaring till uppsvinget var bland annat att Irland sänkte bolagsskatten, vilket gjorde Irland till ett attraktivt alternativ för multinationella företag att placera enheter för forskning, försäljning och tillverkning. Detta gjorde att nya jobb skapades och arbetskraft invandrade till Irland från bland annat Östeuropa.

Fastighetsbubbla som sprack 2007

Bygg- och bostadssektorn stod också för ett betydande bidrag till tillväxten. Bankernas lånevillkor var generösa och fastighetspriserna rusade i höjden. Det ledde så småningom fram till en bygg- och fastighetsbubbla, inte helt olik den som Sverige drabbades av i början av 1990-talet. Hösten 2007 gick luften ur fastighetsmarknaden och det irländska bankväsendet, som samlat på sig alltför många lån med låg kreditvärdighet, hamnade i stora bekymmer. Den irländska staten fick rycka in för att rädda några banker, på liknande sätt som Nordbanken togs över av staten under den svenska fastighetskrisen på 1990-talet. När den globala finanskrisen bröt ut hösten 2008 förvärrades läget ytterligare för Irland, bland annat på grund av att amerikanska företag som outsourcat delar av sin verksamhet till Irland, flyttade tillbaka jobb till USA. Irland som blivit känd som den keltiska tigern under två decennier var plötsligt ett land med ett kraftigt budgetunderskott och en mycket stor statsskuld. Landet fick be EU om stödlån, vilket beviljades under krav på åtstramningar och budgetsaneringar. Det resulterade bland annat i att ett antal offentliganställda sades upp och att arbetslösheten steg kraftigt.

BNP-tillväxt

Årsdata, procentuell förändring jämfört med föregående år, fasta priser

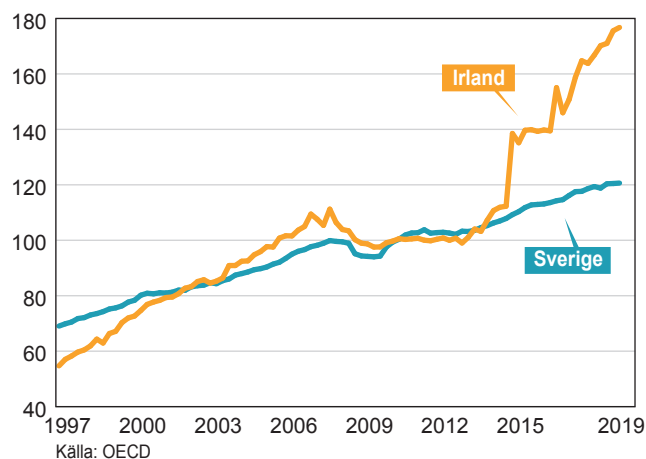

Rekordhög BNP-tillväxt 2015

Under tigeråren 1995–2007 uppgick den irländska BNP-tillväxten till i genomsnitt 7,4 procent per år. Det kan jämföras med den genomsnittliga svenska BNP-utvecklingen på 3,3 procent och den för EU 15 på 2,5 procent under samma period. Fram till 2013 var sedan Irlands BNP-utveckling negativ eller svag. Från 2014 och framåt har dock tillväxten tagit rejäl fart igen. Irlands BNP-tillväxt för helåret 2015 var exceptionellt hög, kring 25 procent. Den kraftiga ökningen förklaras av att större multinationella företag genomförde organisationsförändringar och flyttade tillgångar. Bland annat ändrades de intäktsflöden som genereras från licenser och royalties. Irlands höga tillväxt 2015, som alltså främst berodde på flytt av tillgångar inom samma företag men mellan olika länder, har lett till diskussioner om globaliseringens effekt på BNP. Irlands BNP-tillväxt efter 2015 har inte varit i närheten av 25 procent, men ändå väldigt långt över tillväxten för Sverige och EU15.

Bruttonationalprodukt

Index 2010=100, säsongrensat, fasta priser

Irlandsk oro för hård Brexit

Det råder stor osäkerhet för närvarande hur Storbritanniens EU-utträde kommer att påverka Irland. Den kanske främsta anledningen till att Brexit-förhandlingarna hamnat i ett dödsläge är det låsta läget kring gränsen mellan Nordirland och Irland. Nordirland är en del av Storbritannien som kommer att lämna EU, medan Irland kommer att fortsätta vara ett EU-land. De två länderna sitter ihop och frågan är hur flöden av varor och människor mellan regionerna ska kontrolleras. Irland och Nordirland har en lång historia av våldsamheter mellan sig. Det råder dock fred sedan 1998, då ett fredsavtal tecknades och den fysiska gränsen mellan länderna monterades ner. Nu finns en oro för att en hård Brexit skulle leda till att fysiska gränskontroller återinförs och att det i förlängningen leder till att nya oroligheter blossar upp. Ingen part vill såklart detta, men gränsfrågan är fortfarande olöst.

SVENSKA EKONOMISKA INDIKATORER

	Enhet	Basår	Senaste uppgift	Förändring i procent från		
				föreg. månad/ period	samma månad/ period föreg. år	
Ekonomi, allmänt						
BNP	volym	2015=100	2 kv	108,6 ¹⁾	0,1 ¹⁾	1,0
Fast bruttoinvestering	volym	2015=100	2 kv	113,6 ¹⁾	-1,0 ¹⁾	-2,0
Hushållens konsumtion	volym	2015=100	2 kv	106,7 ¹⁾	1,1 ¹⁾	0,5
Lägenheter, påbörjade, nya	1 000-tal		2 kv	13,4		-6
			1-2 kv	24,7		-12
Näringslivet						
Näringslivets produktion	volym	2015=100	jul	96,6	1 ¹⁾	2
			jan-jul	111,1		2
Industriproduktion	volym	2015=100	jul	90,2	1 ¹⁾	3
			jan-jul	112,1		2
Industrins orderingång	volym	2015=100	jul	91,0	0 ¹⁾	-2
			jan-jul	106,5		-1
Industrins kapacitetsutnyttjande	%		2 kv	90,8 ¹⁾	0,0 ¹⁾²⁾	0,0 ²⁾
Industrins investeringar	mdr kr		2 kv	..		..
Tjänsteproduktion	volym	2015=100	jul	99,2	1	2
			jan-jul	110,7		2
Utrikeshandel						
Varuexport	mdr kr		aug	113,5	0 ¹⁾	1
			jan-aug	1 008,1		8
Varuimport	mdr kr		aug	118,9	1 ¹⁾	-2
			jan-aug	981,1		2
Handelsnetto	mdr kr		aug	-5,4		
			jan-aug	27,0		
Bytesbalans	mdr kr		2 kv	37,0		
			1-2 kv	96,1		
Konsumtion						
Detaljhandelns försäljning	volym	2015=100	aug	109,9 ¹⁾	0,0 ¹⁾	2,7
			jan-aug			2,4
Hushållens konsumtionsindikator	volym	2010=100	jul	119,5 ¹⁾	0,8 ¹⁾	2,8
			jan-jul			0,7
Personbilsregistreringar, nya	st		aug	30 493		18
			jan-aug	229 249		-16
Consumer Confidence Indicator ³⁾		medelv=100	sep	90,6 ⁴⁾	93,3 ⁴⁾	104,2 ⁴⁾
Priser						
Konsumentprisindex		1980=100	aug	334,4	-0,4	1,4
Konsumentprisindex, fast ränta		1987=100	aug	218,7	-0,4	1,3
Producentprisindex		2015=100	aug	114,1	-0,5	1,4
Exportprisindex		2015=100	aug	115,5	-0,9	1,4
Importprisindex		2015=100	aug	113,8	-1,2	-0,2
Prisindex för inhemsk tillgång		2015=100	aug	113,4	-0,7	0,6
Hemmamarknadsprisindex		2015=100	aug	112,7	-0,2	1,4
Arbetsmarknad, löner						
Sysselsatta 15-74 år	1 000-tal		aug	5 129		-0,7
Arbetslösa 15-74 år	1 000-tal		aug	393		16,6
därav heltidsstuderande	1 000-tal		aug	54		-20,1
Arbetade timmar	10 000-tal		aug	13 400		-0,4
Lediga platser, nyanmälda	1 000-tal		aug	77		-22,4
Arbetskostnadsindex, industriarbetare		2008 jan=100	jul	133,5		2,5
Timlön, industriarbetare	kr		jul	190,5		2,3
Finansmarknad						
Utlåning till hushåll ⁵⁾	mdr kr		aug	4 138		4,9
Utlåning till icke-finansiella företag ⁵⁾	mdr kr		aug	2 413		5,1
Lång ränta, 10-åriga statsobligationer	%		sep	-0,23	0,13 ²⁾	-0,83 ²⁾
Kort ränta, 3-mån statsskuldväxlar	%		sep	-0,41	0,02 ²⁾	0,32 ²⁾
Statsskuldens månadsförändring	mdr kr		aug	-1,0		
Valutakurs, TCW-index	18 nov 1992=100		30 sep	146,6	-0,8	5,0

1) Säsongrensade tal 2) Procentenheter 3) Hushållens syn på den egna och den svenska ekonomin 4) Index för resp period 5) Från monetära finansinstitut

Utgives av Statistiska centralbyrån, avd för nationalräkenskaper,
Box 24300, 104 51 STOCKHOLM
Tfn 010-479 40 00
Ansvarig utgivare: Elisabeth Hopkins
Redaktör: Johannes Holmberg
Layout: Monica Andersson

Copyright SCB. Citera gärna, men uppge källa.

ISSN 1653-9435

URN:NBN:SE:SCB-2019-A06T11909_pdf (pdf)